

Kohezní politika jako nástroj rozvoje obce Hošťálková

Jakub Gálík

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jakub Gálík**
Osobní číslo: **M20339**
Studijní program: **B0413A050024 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Kohezní politika EU jako nástroj rozvoje obce Hošťálková**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se Kohézní politiky EU.
- Definujte základní pojmy z oblasti strategického rozvoje místních samospráv.

II. Praktická část

- Charakterizujte základní rozvojové předpoklady obce Hošťálková a mikroregionu Střední Vsetínsko.
- Analyzujte a srovnajte přístup k využívání prostředků Kohézní politiky EU v jednotlivých obcích mikroregionu Střední Vsetínsko.
- Vypracujte návrh doporučení pro využívání zdrojů Kohézní politiky EU v obci Hošťálková.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

BAUN, Michael J. a Dan MAREK. *Cohesion policy in the European Union*. 1st pub. London: Palgrave, 2014, 257 s. ISBN 978-0-230-30314-0.

Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci, 2015, 48 s. ISBN 978-80-7538-008-1.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. 1. vyd. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.

ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017, 614 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Filip Kučera**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 18.5.2023

Jméno a příjmení: Jakub Gálík

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma Kohezní politika jako nástroj rozvoje obce Hošťálková se skládá ze dvou částí. V první teoretické části se práce soustředí na definici základních pojmů z oblasti kohezní a regionální politiky. Dále jsou v této části rozebrány programové období 2014–2020 a 2021–2027 společně s příslušnými fondy a operačními programy. V druhé části bakalářské práce jsou zkoumány rozvojové předpoklady a čerpání dotací z fondů EU u obce Hošťálková v kontextu celého mikroregionu Střední Vsetínsko. Závěrečná část se věnovala budoucímu rozvoji obce, kde navrhované projekty vznikly na základě dotazníkového šetření a rozhovoru se starostou obce Hošťálková.

Klíčová slova: kohezní politika, regionální politika, Evropská unie, rozvoj obce, projekt

ABSTRACT

The bachelor thesis on Cohesion Policy as a tool for the development of the municipality of Hošťálková consists of two parts. In the first theoretical part, the thesis focuses on the definition of basic concepts in the field of cohesion and regional policy. Furthermore, this part discusses the programming periods of 2014–2020 and 2021–2027 together with the relevant funds and operational programmes. In the second part of the bachelor thesis, the development prerequisites and the use of EU funds for the municipality of Hošťálková in the context of the whole micro-region of Central Vsetín are examined. The final part is devoted to the future development of the municipality, where the proposed projects are based on a questionnaire survey and an interview with the mayor of Hošťálková.

Keywords: cohesion policy, regional policy, European union, development of municipality, project

Rád bych poděkoval vedoucímu bakalářské práce Ing. Filipu Kučerovi Ph.D. za jeho cenné rady, vedení a vstřícnost při konzultacích a také za čas, který mi věnoval při tvorbě této práce. Dále bych chtěl poděkovat celému Obecnímu úřadu v Hošťálkové v čele se starostou obce panem Petrem Laštovicou za poskytnutí cenných informací.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 KOHEZNÍ POLITIKA EU	14
1.1 SMYSL A CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY	14
1.2 PRINCIPY KOHEZNÍ POLITIKY	15
1.2.1 Princip programování a plánování.....	15
1.2.2 Princip koncentrace	15
1.2.3 Princip partnerství	15
1.2.4 Princip doplňkovosti.....	16
1.2.5 Princip hodnocení monitorování a transparentnosti	16
2 REGIONÁLNÍ POLITIKA	17
2.1 VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY EU	17
2.1.1 Vznik Regionální politiky EU.....	17
2.1.2 50. léta.....	17
2.1.3 60. a 70. léta	18
2.1.4 80. a 90. léta	18
2.1.5 21. století.....	19
2.2 REGION.....	19
2.3 STATISTICKÉ ÚZEMNÍ JEDNOTKY NUTS A LAU	20
2.3.1 Územní jednotky NUTS a LAU v ČR.....	20
2.4 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	21
2.4.1 Finance ve strategickém plánování.....	22
2.4.2 Strategická analýza	22
2.4.3 Rozvoj a rozvojový potenciál.....	23
3 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014–2020	24
3.1 ZÁKLADNÍ PRINCIPY KOHEZNÍ POLITIKY EU PRO OBDOBÍ 2014–2020	24
3.2 NÁSTROJE KOHEZNÍ POLITIKY EU PRO OBDOBÍ 2014–2020	26
3.2.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR).....	26
3.2.2 Evropský sociální fond (ESF)	26
3.2.3 Fond soudržnosti (EF)	26
3.2.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV).....	27
3.2.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)	27
3.2.6 Evropská územní spolupráce (EÚS).....	27
3.2.7 Přehled čerpání finančních prostředků ČR z nástrojů Kohezní politiky EU	27
3.3 CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY EU PRO OBDOBÍ 2014–2020.....	28
3.4 OPERAČNÍ PROGRAMY V ČR PRO OBDOBÍ 2014–2020.....	29
3.4.1 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	29
3.4.2 OP Výzkum, vývoj a vzdělání (OP VVV).....	30

3.4.3	OP Zaměstnanost (OP Z).....	30
3.4.4	OP Doprava (OP D).....	31
3.4.5	OP Životní prostředí (OP ŽP)	31
3.4.6	Integrovaný regionální operační program (IROP)	31
3.4.7	OP Praha (OP PPR)	32
3.4.8	Operační program Technická pomoc (OP TP).....	32
3.4.9	Program rozvoje venkova (PRV)	32
3.4.10	OP Rybářství (OP R)	32
3.4.11	Evropská územní spolupráce.....	33
4	PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021–2027	34
4.1	NÁSTROJE KOHEZNÍ POLITIKY EU PRO OBDOBÍ 2021–2027	34
4.1.1	Evropský fond pro Regionální rozvoj (EFRR)	34
4.1.2	Fond soudržnosti (FS).....	35
4.1.3	Evropský sociální fond+ (ESF+).....	35
4.1.4	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV).....	35
4.1.5	Fond spravedlivé transformace (FST)	35
4.1.6	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF)	36
4.1.7	Porovnání čerpání z fondů EU	36
4.2	CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY EU PRO OBDOBÍ 2021–2027	36
4.2.1	Inteligentnější Evropa.....	37
4.2.2	Zelenější, bezuhlíková Evropa	37
4.2.3	Propojenější Evropa.....	37
4.2.4	Sociálněji Evropa	37
4.2.5	Evropa bližší občanům.....	37
4.3	OP PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021–2027.....	37
4.3.1	OP Doprava (OP D).....	38
4.3.2	Integrovaný regionální operační systém (IROP).....	38
4.3.3	OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)	38
4.3.4	OP Jan Amos Komenský (OP JAK).....	39
4.3.5	OP Životní prostředí (OP ŽP)	39
4.3.6	OP Spravedlivá transformace (OPST).....	39
4.3.7	OP Zaměstnanost+ (OPZ+).....	39
4.3.8	OP Technická pomoc (OPTH).....	40
4.3.9	OP Rybářství (OP R)	40
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	41
5	HOŠŤÁLKOVÁ.....	42
5.1	OBEČNÉ INFORMACE	42
5.2	HISTORIE	42
5.3	OBYVATELSTVO.....	43
5.4	ČLENSTVÍ OBCE.....	43
5.4.1	Svaz měst a obcí ČR.....	43
5.4.2	MAS Podhostýnska, o.s.	43
5.4.3	Spolek pro obnovu venkova ČR.....	44
5.4.4	Sdružení obcí pro rozvoj mikroregionu Střední Vsetínsko.....	44

5.4.5	Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko.....	44
5.4.6	Sdružení měst a obcí východní Moravy	44
5.5	OBČANSKÁ VYBAVENOST	44
5.5.1	Zdravotnictví	44
5.5.2	Školství	45
5.5.3	Sociální zázemí.....	45
5.5.4	Sport a volný čas	45
5.5.5	Kultura a cestovní ruch	45
5.6	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	46
5.7	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	46
5.7.1	Vodovodní zdroje	46
5.7.2	Internetové a kabelové připojení	47
6	MIKROREGION STŘEDNÍ VSETÍNSKO.....	48
6.1	OBECNÉ INFORMACE	48
6.2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU.....	49
6.3	OBYVATELSTVO	49
6.3.1	Hustota zalidnění	49
6.3.2	Vývoj počtu obyvatel.....	50
6.3.3	Index stáří.....	51
6.3.4	Index ekonomického zatížení.....	52
6.3.5	Nezaměstnanost.....	53
6.4	SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO	54
6.4.1	Silné stránky	54
6.4.2	Slabé stránky	55
6.4.3	Příležitosti	55
6.4.4	Hrozby	56
7	HOSPODAŘENÍ OBCE HOŠŤÁLKOVÁ A DALŠÍCH VYBRANÝCH OBČÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO	57
7.1	HOSPODÁŘSKÁ SITUACE OBČÍ V LETECH 2016–2022	57
7.1.1	Struktura příjmů	58
7.1.2	Struktura výdajů	59
7.1.3	Ukazatel běžné likvidity	60
7.1.4	Ukazatel celkové zadluženosti	60
7.1.5	Cizí zdroje na 1 obyvatele.....	61
7.1.6	Ukazatel dluhové služby	62
8	ANALÝZA ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ KOHEZNÍ POLITIKY JEDNOTLIVÝCH OBČÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO	63
8.1	POROVNÁNÍ OBČÍ PODLE POČTŮ PROJEKTŮ	63
8.2	POROVNÁNÍ OBČÍ PODLE VÝŠE DOTACÍ EU	64
8.3	UKAZATEL VÝŠE DOTACÍ Z EU NA JEDNOHO OBYVATELE	66
8.4	SHRNUTÍ	68

9	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ K BUDOUCÍMU ROZVOJI OBCE HOŠŤÁLKOVÁ	69
9.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	69
9.1.1	Otázka 1: Pohlaví respondentů.....	69
9.1.2	Otázka 2: Věková kategorie respondentů	70
9.1.3	Otázka 3: Ekonomická aktivita respondentů.....	70
9.1.4	Otázka 4: Vztah k obci Hošťálková	71
9.1.5	Otázka 5: Nejvyšší dosažené vzdělání	71
9.1.6	Otázka 6: Jak se vám v obci líbí/žije?	72
9.1.7	Otázka 7: Jak vnímáte rozvoj v obci v posledních letech?	72
9.1.8	Otázka 8: Jak jste spokojen/a s činností obce v následujících oblastech?.....	73
9.1.9	Otázka 9: Kohezní politika bude v následujících letech podporovat tyto oblasti, které oblasti vidíte vy jako důležité pro budoucí rozvoj v obce? a naopak.	74
9.1.10	Otázka 10: Jakým z následujících projektů, které by obec mohla v příštích letech realizovat přikládáte největší prioritu? (zaškrtněte max. 3 odpovědi).....	75
9.1.11	Otázka 11: Jaké využití vás napadá pro areál bývalého koupaliště? (rekonstrukce koupaliště by vyšla na 35 milionů korun).....	76
9.1.12	Otázka 12: Kdybyste mohli ovlivnit revitalizaci zámeckého parku, co vás jakožto návštěvníky parku napadá, že by v parku mohlo vzniknout, popř. se mohlo opravit? (např. zámecký plot, zpevnění parkoviště za budovou zámku, rekonstrukce zámeckého pódia a další)	76
9.1.13	Otázka 13: Napadá vás něco, co by se v obci mohlo zlepšit, vybudovat či zrekonstruovat?.....	76
10	NÁVRHY PROJEKTŮ K ROZVOJI OBCE HOŠŤÁLKOVÁ	78
10.1	CYKLOSTEZKA TROJÁK-HOŠŤÁLKOVÁ-RATIBOŘ	78
10.2	MODERNIZACE VODOVODNÍHO ŘÁDU.....	79
10.3	REVITALIZACE ZÁMECKÉ ZAHRADY	79
10.4	AREÁL BÝVALÉHO KOUPALIŠTĚ	80
10.5	REKONSTRUKCE OBECNÍHO ÚŘADU.....	82
	ZÁVĚR	83
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	84
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	89
	SEZNAM OBRÁZKŮ	91
	SEZNAM TABULEK	92
	SEZNAM PŘÍLOH	93

ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si vybral vzhledem k mému vztahu k obci. Obec Hošťálková je mou rodnou vesnicí a žije zde celá má rodina, proto jsem viděl možnost přispět k budoucímu rozvoji obce a zlepšit tak životy všech svých spoluobčanů.

Kohezní politika Evropské unie je dlouhodobě považována za důležitý nástroj podpory, vyváženého rozvoje a snižování rozdílů mezi členskými státy a regiony. Prostřednictvím finančních zdrojů a strategických investic se tato politika zaměřuje na podporu hospodářského růstu, sociálního pokroku a územní soudržnosti v celé EU. V tomto kontextu tato práce zkoumá roli Kohezní politiky EU, jako hlavního nástroje pro rozvoj obce Hošťálková.

Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část obsahuje 4 kapitoly a praktická 6 kapitol. V první kapitole teoretické části jsou popsány základní informace o Kohezní politice EU, její cíle a principy, které tvoří pilíře samotné politiky. Druhá část se zaměřuje na regionální politiku, tedy politiku, která je velice blízká kohezní politice. V této části je popsán vývoj samotné politiky a definice regionu společně s územně statistickými jednotkami. Třetí kapitola navazuje na Kohezní politiku EU a bude se zabývat programovým obdobím 2014–2020, u této kapitoly budou představeny principy, cíle a nástroje daného období. Poslední částí bude programové období 2021–2027, v této kapitole budou uvedeny, stejně jako v předešlé, hlavní cíle a nástroje, kterými se Kohezní politika EU bude v současné době řídit.

První kapitola v praktické části této bakalářské práce bude věnována obci Hošťálková. Budou uvedeny základní informace o obci a stručně zpracována socioekonomická analýza. Druhá kapitola se bude věnovat mikroregionu Střední Vsetínsko, kterého je Hošťálková součástí. U mikroregionu bude kromě základních informací i blíže zpracována struktura obyvatelstva a vypracována stručná SWOT analýza, která by měla přiblížit rozvojové předpoklady. V třetí kapitole bude provedena analýza hospodaření vybraných obcí mikroregionu. Analýza se pokusí přiblížit finanční stav obce Hošťálková vůči okolním obcím. Využívání zdrojů z Kohezní politiky EU bude představeno ve čtvrté kapitole, kde bude porovnání využívání těchto zdrojů jednotlivými obcemi mikroregionu. V předposlední kapitole bude vyhodnoceno dotazníkové šetření. Na toto dotazníkové šetření navazuje poslední část bakalářské práce, kde jsou nastíněny možné budoucí projekty obce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Při vypracovávání bakalářské práce jsou stanoveny dva hlavní cíle. Prvním cílem je zjistit, jak si obec Hošťálková vede v porovnání s celým mikroregionem Střední Vsetínsko v rámci čerpání finančních prostředků z EU. Pro dosažení tohoto cíle budou zkoumány základní informace všech obcí, struktura obyvatelstva, hospodářství vybraných obcí a porovnání projektů, které spadají do programového období 2014–2020. Druhým cílem je navrhnout možné budoucí projekty v obci, které by mohly být spolufinancovány ze zdrojů EU. Projekty budou vypracovány na základě informací získaných z bakalářské práce, dotazníkového šetření a rozhovoru se starostou obce.

V teoretické části budou vypracovány teoretické poznatky v oblastech kohezní a regionální politiky. Pro naplnění teoretické části bude využita odborná literatura a internetové zdroje. V rámci definic základních pojmů bude práce čerpat převážně z knižních zdrojů, ovšem u aktuálního programového období budou převážně využity internetové zdroje.

Jak již bylo uvedeno, práce si stanovila dva hlavní cíle. Zejména k prvnímu cíli vede mnoho menších dílčích cílů, které postupně charakterizují municipality v mikroregionu Střední Vsetínsko. Mezi dílčí cíle patří celková charakteristika mikroregionu, pod které spadá charakteristika obyvatelstva a SWOT analýza. V průběhu práce budou vyhotoveny další dílčí cíle, které nastíní celkový pohled na mikroregion. V konečné fázi bude vypracována komplexní analýza, která bude zkoumat počet uskutečněných projektů jednotlivých obcí a celkovou alokaci dotací. Tato analýza bude patřit mezi nejnáročnější části práce, jelikož půjde o průzkum mnoha projektů ve 12 obcích mikroregionu. Další velmi pracnou analýzou bude charakteristika obyvatelstva v mikroregionu, kde budou použity zdroje především z ČSÚ a tyto data budou graficky znázorněna na mapách vytvořených v programu ArcGIS PRO.

Druhým a posledním cílem bakalářské práce bude vyhotovení budoucích projektů v obci Hošťálková. Tyto návrhy vzniknou na základě informací o obci, vyhodnocení dotazníku a rozhovoru se starostou. Rozhovor se starostou obce se bude orientovat na čerpání prostředků Kohezní politiky EU, aktuální stav, budoucí projekty a společenství obce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KOHEZNÍ POLITIKA EU

Existuje mnoho způsobů, jak definovat politiku soudržnosti, ale obecně se jedná o hlavní politický nástroj Evropské Unie (EU), který má za úkol posílit hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie. Tato politika byla zavedena na konci 80. let 20. století a po ratifikaci jednotného evropského aktu se stala klíčovým prostředkem pro snižování hospodářských rozdílů mezi členskými státy a regiony unie. EU se snaží tento cíl dosáhnout prostřednictvím mezinárodních investic především do méně bohatých členských států a regionů, aby podpořila jejich hospodářský rozvoj a strukturální změny podporující růst. Politika soudržnosti je tedy klíčovým prostředkem, který EU využívá k dosažení tohoto důležitého cíle. Tyto cíle mají vést ke zlepšení života obyvatel. Evropská unie také využívá kohezní politiku k prosazování politických cílů, jako jsou například ochrana životního prostředí, podpora inovací a zvyšování konkurenceschopnosti. Kohezní politika je primárně financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu, které jsou financovány z rozpočtu EU. Tyto fondy poskytují dotace a půjčky pro projekty v oblasti infrastruktury, vzdělávání, zaměstnanosti, sociálního začleňování a dalších oblastech, které přispívají k hospodářskému a sociálnímu rozvoji regionů. (Baun a Marek, 2014 s. 2–6)

1.1 Smysl a cíle kohezní politiky

Původní myšlenkou bylo vytvořit silnou Unii, jež má politické nástroje k integraci a zajistit přínos celků, které vznikají pomocí integrace, tato vize umožnila vznik Kohezní politiky EU. V dnešní době je stále důležité potlačovat negativní jevy dopadající na společnost a pomocí silné rozvojové politiky zlepšovat život všem občanům EU. Hlavním smyslem kohezní politiky je vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj a dosáhnout tak snížení sociálních a ekonomických disparit jednotlivých regionů. (Zahradník, 2017, s. 4,5)

Zahradník (2017, s 5,6) říká, že se Kohezní politika EU musí zaměřit na tři klíčové územní oblasti, aby Evropská integrace dospěla k největšímu přínosu. Těmito klíčovými oblastmi jsou:

- Naplnění potenciálů zaostalých regionů.
- V kontextu nízkouhlíkového hospodářství zajistit přizpůsobení při zvýšení se konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v regionech.
- Odstranění přeshraničních bariér a překážek integrace. (Zahradník, 2017, s. 5)

1.2 Principy kohezní politiky

Již od počátku vzniku Kohezní politiky EU se společně s ní formovalo a vyvíjelo 5 primárních principů, na kterých je tato politika postavená, těmito 5 principy jsou princip programování a plánování, partnerství, koncentrace, doplňkovosti, monitorování a transparentnosti. Jako další principy bychom mohli uvést princip strategického zaměření a propojování, podpory fungujícího trhu, podpory kvalitních projektů a snadnější přípravy a realizace projektů. (Zahradník, 2017, s. 73)

1.2.1 Princip programování a plánování

Princip programování a plánování slouží k alokování strukturálních fondů do aktuálně sedmiletých období, tím se snaží reagovat na potřeby regionů řešit problémy. Výsledkem by tak měl být celistvý integrovaný program realizovaný dlouhodobě, nikoliv na jednotlivé projekty, aby se finanční prostředky alokovaly správně podle potřeby na národní a transnacionální úrovni, měla by Evropská komise definovat obecnou strategii zahrnující různé hospodářské sociální a ekonomické rozměry partnerství s členskými státy, a také aby programování bylo decentralizováno na příslušnou regionální úroveň. (Marek a Kantor, 2009, s. 27; Zahradník, 2017, s. 74)

1.2.2 Princip koncentrace

Hlavní myšlenkou principu koncentrace je poskytnutí cílené podpory pro regiony, které se potýkají s největšími strukturálními problémy. Důraz se také klade na podporu aktivit, které jsou pro daný region klíčové a mají potenciál pro jeho rozvoj, prostřednictvím koordinovaného operačního programu (OP). Tento princip také usiluje o překonání bariér izolace a nedostatečné propojenosti mezi regiony. (Zahradník, 2017, s. 75)

1.2.3 Princip partnerství

Pro tuto zásadu je stěžejní účast všech zainteresovaných stran zapojených do daného programu, což vedle vlády mohou být např. ekonomičtí a sociální partneři, nevládní organizace, místní a regionální subjekty, zástupci univerzit a další. Při přípravě programu dochází ke konzultacím, kde všechny subjekty jednotlivého státu do daného programu zapojených sdílí své vize, z čehož vznikne finální program. Velice důležitým je decentralizace kohezní politiky, kdy ve výběru projektů již rozhoduje daný členský stát, to dává větší váhu místním orgánům a úřadům. (Zahradník, 2017, s.74,75)

1.2.4 Princip doplňkovosti

Princip doplňkovosti neboli princip adicionality, slouží především k doplnění národních zdrojů pomocí unijních zdrojů v oblastech, kde přínos primárně plyne státu nebo jeho regionu. Je důležité, aby se na projektu podílel stát, který je příjemcem daného projektu, a aby došlo k efektivnějšímu a odpovědnějšímu využívání zdrojů. Poměr mezi využitím národních a unijních prostředků závisí na typu a povaze projektu. (Marek a Kantor, 2009, s. 29)

1.2.5 Princip hodnocení monitorování a transparentnosti

Hlavním důvodem využívání tohoto principu je snaha o maximální efektivnost využívání finančních prostředků plynoucích z EU. Proces vyhodnocování se provádí u projektů, *ex ante* (předběžné), *interim* (střednědobé), a *ex post* (následné). Na hodnocení má velký vliv výběrová komise, která se snaží nezávisle a transparentně vybírat mezi těmi nejlepšími projekty a pomoci k jejich naplnění prostřednictvím zdrojů operačního programu, pod který tento projekt spadá. (Marek a Kantor, 2009, s. 28; Zahradník, 2017)

2 REGIONÁLNÍ POLITIKA

Regionální politika stejně jako kohezní politika podporuje hospodářský a sociální rozvoj regionů EU, tyto politiky jsou úzce spojené, fungují na stejných principech a často se doplňují. Regionální politika se zaměřuje na podporu ekonomického růstu a konkurenceschopnosti v regionech EU. Snaží se zmírňovat a předcházet nepříznivým důsledkům nerovnoměrného rozvoje a tím podpořit inovace, výzkum, vzdělání, konkurenceschopnost aj., zkrátka se regionální politika snaží o naplnění hospodářského potenciálu regionu. (Baun a Marek, 2014, s. 2–6; Žítka a Klímová, 2008 s. 22–25)

Jedním z nepříznivých důsledků nerovnoměrného rozvoje, který se regionální politika snaží řešit, je vznik regionálních disparit. Podle Žítka a Klímové (2008, s. 14,15) je vznik regionálních disparit v ČR primárně zapříčiněn poklesem výroby a zaměstnanosti v těžkém průmyslu, snižováním pracovní síly v zemědělství, nerovnoměrným rozvojem soukromého podnikání v různých částech ČR a špatným stavem životního prostředí v průmyslových oblastech.

2.1 Vývoj Regionální politiky EU

V této podkapitole se práce zaměřuje na historii Regionální politiky EU a tento vývoj bude rozdělen do několika etap. Pro tuto práci je důležité si ve zkratce připomenout vývoj regionální politiky, jelikož tato politika zformovala Evropskou unii, tak jak je dnes známá.

2.1.1 Vznik Regionální politiky EU

Vznik Regionální politiky EU sahá až do 50. let 20. století, kdy Evropa zažívala rozsáhlé ekonomické a sociální změny. Hlavní příčinou těchto změn byla druhá světová válka, která způsobila obrovské hospodářské a materiální ztráty. Po válce bylo třeba obnovit ekonomiky poškozených států a zajistit hospodářský růst a rozvoj. Důležité pro tento proces byla integrace a spolupráce mezi evropskými zeměmi, což vedlo ke vzniku společné evropské politiky. (Hájek a Novosák, 2010, s. 3–5)

2.1.2 50. léta

Vůbec prvním Evropským společenstvím, které vzniklo bylo Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Jeho vznik byl motivován snahou o udržení míru a stability v Evropě po druhé světové válce. Hlavním cílem ESUO bylo sjednotit výrobu uhlí a oceli v zemích Evropy, které měly společné zájmy v těchto oblastech, a vytvořit společný trh pro tyto

suroviny. ESUO vzniklo roku 1951 na základě tzv. Schumanovy deklarace. V tomto období vznikly také další dvě společenství, což byly Evropské hospodářské společenství (EHS) a Euratom. (Hájek a Novosák, 2010, s. 5–7)

EHS bylo založeno v roce 1957 na základě Římské smlouvy, kterou podepsaly Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko. Hlavním cílem EHS bylo vytvořit společný trh a usnadnit volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu mezi členskými státy. EHS sehrálo důležitou roli v ekonomickém růstu Evropy a přispělo k hospodářské integraci a spolupráci v Evropě. Hlavním cílem Euratomu bylo podporovat mírové využití jaderné energie, podporu výzkumu a spolupráci v oblasti jaderné energie mezi členskými státy. Na konci tohoto období v roce 1958 byl založen Evropský sociální fond (ESF). (euroskop.cz, ©2022)

2.1.3 60. a 70. léta

Jedna ze stěžejních událostí tohoto období byla smlouva o jednotných orgánech z roku 1965, na jejímž základě roku 1967 vstoupila v platnost smlouva, která sloučila ESUO, EHS a Euratom do Evropských společenství (ES), které se stalo předchůdcem dnešní Evropské unie. V tomto období vznikly další Evropské fondy, v roce 1962 Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF) a v roce 1975 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR). Dalšími milníky společenství v tomto období bylo v roce 1968, kdy došlo ke zrušení cla mezi členskými státy, v tomto roce vzniklo v rámci Evropské komise Generální ředitelství pro regionální politiku a také došlo roku 1973 k rozšíření ES, kdy se připojily 3 státy (Velká Británie, Dánsko a Irsko). Ve stejném období se začalo více investovat do soudržnosti, jelikož noví členové trpěli méně rozvinutou ekonomikou a také velkými rozdíly mezi regiony. Velký význam nabylo tehdy nově vzniklý EFRR. (Žitek a Klímová, 2008, s. 46,47; euroskop.cz, ©2022)

2.1.4 80. a 90. léta

V průběhu 80. let dochází k rozšiřování ES, připojují se státy Řecko (1981), Španělsko a Portugalsko (1986). V roce 1985 došlo k podepsání Schengenské dohody, tuto dohodu prvně podepsalo 5 států (Belgie, Lucembursko, Německo, Francie a Nizozemsko). Dohoda zaručovala státům volný pohyb obyvatel mezi hranicemi. Následující rok 1986 byl podepsán Jednotný Evropský akt, který měl za cíl odstranění překážek pro trh a tím dosáhnout zvýšení konkurenceschopnosti ES. (Zahradník, 2017, s. 39–41)

Největší události 90. let bylo podepsání Maastrichtské smlouvy podepsané v únoru roku 1992 s platností od listopadu 1993. Tato smlouva byla klíčovým momentem v procesu evropské integrace a vedla ke vzniku Evropské Unie. Maastrichtská smlouva si jako hlavní prioritu kladla rozvoj společenství společně s přípravou na měnovou unii a vnitřní trh. (Baun a Marek, 2014, s. 28) Roku 1995 se k EU připojilo Rakousko, Švédsko a Finsko. Prvních 11 zemí přijalo první jednotnou měnu euro v roce 1999. (euroskop.cz, ©2022)

2.1.5 21. století

21. století EU se neslo v duchu rozšiřování. Prvním rozšířením bylo v roce 2004, kdy se EU rozrostla o 10 členských států, včetně České republiky. 2007 se k EU připojilo Rumunsko a Bulharsko. Posledním státem, který vstoupil do EU se stalo Chorvatsko v roce 2013. V 21. století EU vydala mnoho smluv. V této práci jsou zmíněny dvě primární smlouvy. První smlouvou byla Niceská, jejímž cílem bylo přetvořit instituce tak, aby EU mohla účinně fungovat po rozšíření na 25 členů a aby se připravila na přijetí další velké skupiny nových členů. Toto opatření bylo účinné od 1. února 2003. Druhou smlouvou je smlouva Lisabonská, jejím hlavním cílem je vytvořit EU, která bude demokratičtější, účinnější a transparentnější a aby se dokázala vypořádat s globálními výzvami, jako je změna klimatu, nebo bezpečnost a udržitelný rozvoj. Lisabonská smlouva vešla v platnost 13. prosince 2007. Na summitu EU v červnu 2019 byl přijat závazek ohledně klimatické neutrality. Členské země se dohodly, že musí dosáhnout klimatické neutrality nejpozději do roku 2050. (euroskop.cz, ©2022)

2.2 Region

Region je termín označující geografickou oblast nebo území s určitými charakteristikami, které ji odlišují od okolních oblastí. Region může být definován na základě různých kritérií, jako jsou geografické, historické, kulturní, ekonomické nebo politické. Region může být například určitá část země s podobným klimatem, vegetací a krajinou nebo oblast s podobnou etnickou, jazykovou nebo náboženskou identitou. Region může být také určen podle hospodářských charakteristik, jako jsou průmyslové zóny, zemědělské oblasti, turistické destinace nebo obchodní centra. V některých zemích se regiony používají jako administrativní jednotky, které mají své vlastní správní orgány a zastupitelstva. (Žitěk a Klímová, 2008, s. 7–9)

Region hraje klíčovou roli v regionální politice EU. Regiony jsou v EU definovány jako územní celky, které jsou charakterizovány společnými geografickými, hospodářskými, sociálními a kulturními rysy. Regionální politika EU se snaží posilovat regiony tím, že podporuje jejich konkurenceschopnost a inovace, podporuje vzdělání a odbornou přípravu obyvatel, zlepšuje infrastrukturu a podporuje rozvoj podnikání. Tento přístup umožňuje regionům růst a přizpůsobovat se měnícím hospodářským a společenským podmínkám. (Žítek a Klímová, 2008, s. 13–15)

2.3 Statistické územní jednotky NUTS a LAU

Statistické územní jednotky NUTS a LAU jsou administrativní jednotky používané v Evropské unii pro statistické účely. NUTS (Lo Nomenclature des Unités Territoriales statistiques) je hierarchický systém používaný k rozdělení území EU na různé administrativní regiony. Podle nařízení 1059/2003 byla zavedena standardizovaná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS) pro sledování a analýzu ekonomické a sociální situace v regionech. Tento systém definuje tři hlavní úrovně regionálního členění území – NUTS 1, NUTS 2 a NUTS 3 – podle počtu obyvatel viz. tabulka 1 (Žítek a Klímová, 2008, s. 11–12)

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 mil.	7 mil.
NUTS 2	800 tis.	3 mil.
NUTS 3	150 tis.	800 tis.

Tabulka 1 – rozdělení NUTS podle doporučeného počtu obyvatel

zdroj: (Žítek a Klímová, 2008, s. 11)

Zavedení společné evropské klasifikace je motivováno snahou o získání ekonomických informací o území, které by mohly být srovnávány. Nařízení 1059/2003 stanovuje závazné limity pro územní statistické jednotky, aby se zajistilo objektivní porovnání různých evropských regionů a vytvořily se základní podmínky pro jejich hodnocení. (Žítek a Klímová, 2008, s. 11)

2.3.1 Územní jednotky NUTS a LAU v ČR

Historicky byla Česká republika dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS 3. Nicméně s přistoupením k Evropské unii musela ČR zavést další úroveň členění odpovídající NUTS 2, tedy regiony soudržnosti. Toto rozdělení slouží k tomu, aby byla ČR schopna účinně získávat prostředky z evropských fondů. Tyto regiony jsou složeny z jednoho nebo

více krajů a jsou zaměřeny na územní celky s počtem obyvatel mezi 800 tisíci a 3 miliony. Tyto hodnoty kraje v ČR nedosahovaly, a proto pro vznik NUTS 2 bylo zapotřebí spojení českých krajů, vznikly regiony soudržnosti vedené regionálními radami, jako je například Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Střední Morava a Moravskoslezsko. K těmto regionům směřuje podpora z Evropských fondů v rámci cíle Konvergence. V ČR je celkem 14 krajů NUTS 3 a 8 regionů soudržnosti NUTS 2. Kromě NUTS úrovně existují také v ČR další úrovně územněsprávního statistického členění, ale ty nejsou důležité pro rozdělování finančních prostředků z fondů EU. Tyto nižší úrovně se nazývají místní administrativní jednotky (LAU), přehled s počty jednotlivých úrovní statistických územních jednotek lze vidět v tabulce 2. (dotaceeu.cz, ©2023)

Úroveň	název	jednotek
NUTS 1	stát	1
NUTS 2	regiony soudržnosti	8
NUTS 3	kraje	14
LAU 1	okresy	91
LAU 2	obce	6249

Tabulka 2 – územní statistické jednotky na území ČR zdroj: (dotaceeu.cz, ©2023)

2.4 Strategické plánování ve veřejné správě

V počátcích bylo strategické plánování především vojenskou metodou, avšak později se rozšířilo do civilního sektoru a firemního managementu s cílem využít ho jako nástroj pro rozvoj. Veřejný sektor postupně začal přebírat metody a techniky řízení ze soukromého sektoru s cílem dosáhnout vyšší kvality. Strategické plánování se stalo nedílnou součástí strategického řízení ve veřejné správě a zahrnuje formulování rozvojových předpokladů, stanovení dlouhodobých cílů a navrhování cest k jejich dosažení. (Krbová, 2016 s. 28)

Na začátku byla pozornost především zaměřena na ekonomický rozvoj, který měl posílit ekonomickou pozici a schopnost přizpůsobovat se změnám. Postupně se však zaměření rozšířilo i na sociální rozvoj, který měl spolu s ekonomickým rozvojem vytvářet vhodné socioekonomické podmínky. Důraz se dnes klade především na udržitelný rozvoj a principy udržitelného rozvoje, které jsou uplatňovány v místní agendě 21 (MA 21). Tento nový směr ve strategickém řízení měst, obcí a regionů se zaměřuje na kvalitativně lepší správu veřejných věcí a zahrnuje *strategické plánování, zapojení veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů a respektování ochrany životního prostředí*. (Krbová, 2016, s. 28,29)

Pro regionální rozvoj se v oblasti veřejné správy používá strategické plánování. Je to proces, který je dlouhodobý a komplexní, probíhající v prostředí značné nejistoty a ovlivněný specifickými legislativními a politickými podmínkami. Strategické plánování se systémově provádí prostřednictvím tvorby strategických dokumentů a rozvojových koncepcí na národní úrovni, ve státech, regionech a obcích. Týká se také tvorby strategických dokumentů v rámci implementace politik EU, což jsou politiky soudržnosti, rozvoje venkova a rybářství. (Krbová, 2016, s. 29,30)

V ČR se územní plánování snaží dosáhnout funkčního využití ploch a vytvoření podmínek pro výstavbu a udržitelný rozvoj území. Cílem je pečlivě plánovat a zhodnocovat území s ohledem na jeho dlouhodobou udržitelnost. (Krbová, 2016, s. 30)

2.4.1 Finance ve strategickém plánování

Oblast strategického plánování se nezabývá pouze definováním dlouhodobého rozvoje, ale také plánováním zdrojů, zejména finančních, které by měly být použity k financování rozvojových cílů. (Krbová, 2016, s. 37)

Z hlediska obsahu je strategický plán považován, jak již bylo zmíněno, za koncepční dokument s dlouhodobou perspektivou, který stanovuje, jak dosáhnout požadovaného rozvoje v dlouhodobém horizontu. Součástí toho je také definování finanční vize a následného rozpracování do akčního plánu. Akční plán vychází ze strategie a je zaměřen na střednědobý horizont. Stanovuje opatření, která mají vést k dosažení strategických cílů a je navázán na rozpočtový výhled. (Krbová, 2016, s. 37)

2.4.2 Strategická analýza

Socioekonomický kontext se zaměřuje na popis a porozumění situaci, ve které se daný region nebo oblast nachází. Jeho účelem je odpovědět na otázky typu: Kdo zde žije? Jaké jsou cíle obyvatel a jaké jsou silné a slabé stránky dané oblasti? Důkladná analýza těchto otázek umožňuje co nejefektivněji využít dostupné zdroje k dosažení stanovených cílů. Cílem strategické analýzy je identifikovat klíčová místa, která jsou zásadní pro život místních obyvatel. Tyto informace jsou následně využity při výběru strategie, která má podpořit rozvoj v dané oblasti. Mezi nejvyužívanější metody k identifikaci a analýze problémů v regionu patří: *Strom příčin a důsledků*, *výzkum veřejného mínění*, *řízené rozhovory* a *SWOT analýza*. (Krbová, 2016, s. 52–55)

2.4.3 Rozvoj a rozvojový potenciál

Rozvoj může být chápán jako komplexní soubor procesů, které vedou ke zlepšení environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti regionu nebo subjektu. Ekonomický a rozvojový potenciál regionu může být popsán jako schopnost flexibilně a efektivně využívat interní a vnější zdroje. Cílem je přizpůsobit se změnám a dosáhnout co nejvyšší konkurenceschopnosti. Podle Krbové (2016, s. 124) hlavními oblastmi ovlivňující rozvojový potenciál jsou: *geografická poloha, technická infrastruktura, struktura osídlení, lidské zdroje, rozsah, intenzita a struktura ekonomických aktivit, inovace a podpora podnikání.*

Krbová (2016, s. 125) uvádí základní rozdělení rozvojových nástrojů sloužící jako pomůcky k dosažení lepšího výkonu a rozvoje samospráv. Základní rozdělení rozvojových nástrojů je následující:

- *administrativní a legislativní nástroje* – pod tyto nástroje spadají strategie, koncepce zákony, právní normy apod.
- *institucionální nástroje* – zapojování občanů do spolupráce na místním rozvoji
- *věcné nástroje* – jsou závislé na infrastruktuře
- *finanční nástroje* – tyto nástroje využívají dotace, granty apod. (Krbová, 2016, s. 125)

3 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014–2020

V rámci programového období 2014–2020 jsou pro všechny členské státy Evropské unie určeny finanční prostředky v celkové výši 351,85 mld. € na kohezní politiku. Prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) mohou žadatelé čerpat finanční podporu z rozpočtu EU. Kromě Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropského sociálního fondu (ESF) zahrnují ESIF také Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Pro Českou republiku je vyčleněno téměř 24 mld. € z ESIF, což také přispívá k financování společné zemědělské politiky EU a námořní a rybářské politiky EU. (mmr.cz, ©2023)

3.1 Základní principy Kohezní politiky EU pro období 2014–2020

Podle Zahradníka (2017, s. 112–115) má Kohezní politika EU pro období 2014–2020 10 základních principů, které budou pro účely práce krátce představeny.

Investice zaměřeny na všechny regiony EU

V rámci kohezní politiky pro období 2014–2020 byla výše finanční podpory a příspěvků přizpůsobena úrovni rozvoje jednotlivých zemí. Pro dosažení tohoto cíle byly definovány 3 kategorie regionů: méně rozvinuté regiony s HDP nižším než 75 % průměru EU–27, přechodné regiony s HDP na obyvatele v rozmezí 75–90 % průměru EU–27 a více rozvinuté regiony s HDP na obyvatele vyšším než 90 % průměru EU–27. (Zahradník, 2017, s. 113)

Zaměření financí na zásadní růstová opatření

EFRR má čtyři hlavní priority – *inovace a výzkum, digitální agenda, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství*. Tyto priority jsou uplatňovány různým způsobem v závislosti na regionální kategorizaci. Například v méně rozvinutých regionech musí být alespoň 50 % prostředků z EFRR věnováno těmto prioritám, zatímco v přechodových regionech tvoří tyto priority 60 % zdrojů a ve více rozvinutých regionech musí být až 80 % zdrojů alokováno na tyto čtyři klíčové priority. (Zahradník, 2017, s. 113)

Orientace na výsledky a stanovení si jasných cílů

V rámci kohezní politiky je klíčové stanovit jasné, transparentní a měřitelné cíle, které jsou zaměřené na dosažení konkrétních výsledků. Každá země nebo region musí předem určit, jaké cíle chtějí s dostupnými zdroji dosáhnout a jak budou měřit pokrok při jejich

naplňování. Systém měření výsledků umožní pravidelné sledování použití finančních prostředků a efektivity jejich využití. (Zahradník, 2017, s. 113,114)

Zavedení předběžných podmínek (kondicionalit)

Před uvolněním finančních prostředků jsou stanoveny určité předběžné podmínky, které mají zvýšit účinnost investic. Tyto podmínky zahrnují například existenci strategie inteligentní specializace, která pomáhá identifikovat specifické oblasti potenciálu a předností. (Zahradník, 2017, s. 114)

Zavedení společné strategie v rámci strukturálních a investičních fondů pro lepší koordinaci

Základem tohoto principu je zavedení společné strategie, která tvoří společný strategický rámec pro koordinaci evropských strukturálních a investičních fondů v rámci kohezní politiky, spolu s Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova a Evropským rybářským fondem. Cílem společné strategie je zlepšit propojení mezi nástroji kohezní politiky a ostatními nástroji financovanými z rozpočtu EU. (Zahradník, 2017, s. 114)

Omezení byrokracie a jednodušší využívání investic EU

Cílem je snížit byrokratickou zátěž a zjednodušit využívání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů. Toho by mělo být dosaženo pomocí společného souboru pravidel pro všechny fondy, zjednodušení pravidel, méně náročných požadavků na podávání zpráv a většího využívání digitálních technologií. (Zahradník, 2017, s. 114)

Silnější městský rozměr kohezní politiky

Pomocí plánovaného opatření, jež má vyhradit minimální částku z EFRR, která bude použita na integrované projekty ve městech. (Zahradník, 2017, s. 114)

Posílení přeshraniční spolupráce

Cílem je koordinovat vytváření přeshraničních projektů a zároveň podporovat strategie pro makroregiony v rámci programů na celostátní i regionální úrovni. (Zahradník, 2017, s. 114)

Propojenost Kohezní politiky EU se správou ekonomických záležitostí EU

Je třeba zajistit větší součinnost mezi programy kohezní politiky a Národními programy reform tak, aby se programy kohezní politiky mohly zaměřit na klíčové reformy, které byly

identifikovány v rámci specifických doporučení pro jednotlivé členské země. (Zahradník, 2017, s. 114)

Podpora využívání finančních nástrojů pro malé a střední podniky

Poslední ze základních principů by měl napomoci lepší podpoře a přístupu malých a středních podniků k využívání finančních nástrojů, jako jsou půjčky, záruky a kapitálové investice, včetně rozvojového kapitálu. V období 2014–2020 by měly být tyto nástroje podporovány a využívány výrazněji než v minulosti a k tomu jsou k dispozici nová společná pravidla a zlepšené pobídky, například vyšší míra spolufinancování z fondů EU. (Zahradník, 2017, s. 115)

3.2 Nástroje Kohezní politiky EU pro období 2014–2020

Hlavním nástrojem Kohezní politiky EU pro období 2014–2020 jsou Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF). Jak už bylo v této práci zmíněno, ESIF se skládá z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu (ESF), Fondu soudržnosti (FS), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF). (mmr.cz, ©2023)

3.2.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

EFRR se zaměřuje na modernizaci a posílení hospodářství v členských státech s důrazem na investiční projekty, zejména infrastrukturní projekty. Hlavními oblastmi, které by měly být podpořeny z EFRR, jsou inovace, výzkum, digitální transformace, podpora malých a středních podniků a přechod na nízkouhlíkové hospodářství. (kolektiv autorů, 2015, s. 5)

3.2.2 Evropský sociální fond (ESF)

Cílem ESF je podpořit vytváření pracovních míst a zaměstnanosti, poskytovat vzdělávání na všech úrovních, podporovat sociální začleňování a bojovat proti chudobě a zlepšovat fungování veřejné správy v členských státech EU. (kolektiv autorů, 2015, s. 5)

3.2.3 Fond soudržnosti (EF)

Jen členské státy EU s hrubým národním důchodem na obyvatele nižším než 90 % průměru EU, kterým Česká republika odpovídá, mohou čerpat prostředky z Fondu soudržnosti. Tento fond se zaměřuje na projekty v oblastech dopravní infrastruktury a životního prostředí v sektorech dopravy a energetiky. (kolektiv autorů, 2015, s. 5)

3.2.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

EZFRV má za cíl podporovat rozvoj kvalitního života na venkově, a to se shoduje se třemi strategickými cíli politiky rozvoje venkova EU: *podporovat konkurenceschopnost zemědělství, zajišťovat udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu a zajistit vyvážený rozvoj venkovských oblastí a komunit včetně vytváření a udržení pracovních míst.* (kolektiv autorů, 2015, s. 6)

3.2.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

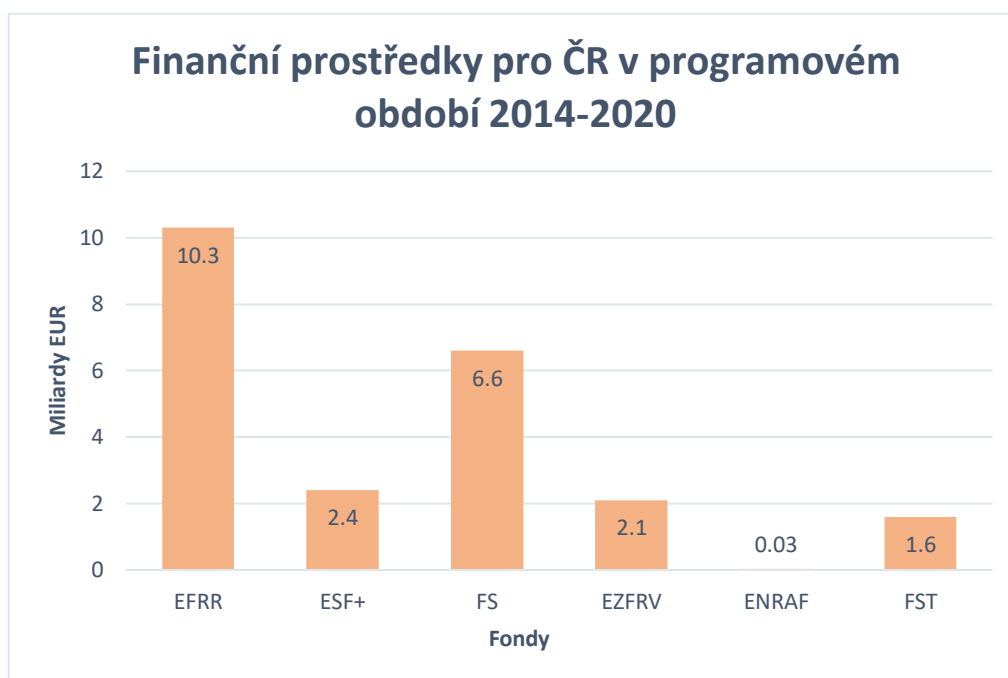
ENRF je fondem, který financuje politiku EU v oblasti námořního a rybářského průmyslu. V České republice je hlavním cílem tohoto fondu pomáhat rybářům při přechodu na udržitelný rybolov a zvyšovat dostupnost finančních prostředků. Avšak vzhledem k tomu, že ČR je vnitrozemským státem, má ENRF omezené možnosti. ČR dostala čtvrtou nejnižší alokaci v rámci EU, která je určena výhradně pro OP Rybářství. (kolektiv autorů, 2015, s. 6)

3.2.6 Evropská územní spolupráce (EÚS)

EÚS se také řadí mezi fondy, z kterých mimo jiné čerpá finanční prostředky ČR. EÚS zahrnuje programy, které se zaměřují na spolupráci přeshraniční, nadnárodní a mezinárodní. Přeshraniční spolupráce se snaží řešit problémy, které se vyskytují v pohraničních oblastech prostřednictvím společného úsilí. Nadnárodní a mezinárodní spolupráce se zaměřuje na zlepšení propojení mezi vzdálenými místy a rozsáhlejšími evropskými regiony. (kolektiv autorů, 2015, s. 6)

3.2.7 Přehled čerpání finančních prostředků ČR z nástrojů Kohezní politiky EU

Největším objemem finančních prostředků ze všech ESIF fondů disponuje EFRR, druhou největší alokaci v rámci ČR se čerpalo z FS. Pro ESF je v ČR přidělena třetí nejvyšší alokace a pro EZFRV čtvrtá nejvyšší, u EZFRV jsou finanční prostředky přerozdělovány pomocí programu rozvoj venkova. Nejmenší alokace připadají na ENRF a EÚS. ENRF, jak již bylo zmíněno, je primárně v ČR určen pro Operační program Rybářství. Přehled alokací je graficky znázorněn na obrázku 1. (kolektiv autorů, 2015, s. 5,6)

Obrázek 1 – Rozdělení finančních prostředků pro ČR v rámci fondů ESIF
zdroj: (kolektiv autorů, 2015)

3.3 Cíle Kohezní politiky EU pro období 2014–2020

V období programování 2014–2020 se věnuje větší pozornost dosahování výsledků než pouhému finančnímu čerpání, a to jak ze strany Evropské komise, tak ze strany České republiky. Evropská komise zahrnuje tento cíl do své strategie Evropa 2020 a dále ho prosazuje prostřednictvím definování jedenácti tematických cílů viz. tabulka 3, na které se musí zaměřit ESIF ve všech členských státech. Česká republika stanovila své priority v souladu s těmito tematickými cíli, které odrážejí problémy a potřeby rozvoje zjištěné v rámci Dohody o partnerství. (kolektiv autorů, 2015, s. 9)

V následující tabulce 3 je představeno všech 11 tematických cílů pro programové období 2014–2020. Je uvedeno, z kterého fondu ESIF budou jednotlivé cíle financovány a jakých operačních programů (OP) se budou v rámci ČR týkat.

označení	Tematické cíle	Příslušné ESIF	OP v české republice
TC1	Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací	EFRR, EZFRV	OP PIK, OP VVV, OP PPR, PRV
TC2	Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT	EFRR	OP PIK, IROP
TC3	Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků	EFRR, ENRF, EZFRV	OP PIK, OP R, PRV
TC4	Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích	EFRR, EZFRV, FS	OP PIK, OP ŽP, IROP, OP PPR, PRV
TC5	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení	EFRR, EZFRV, FS	OP ŽP, IROP, PRV
TC6	Zachování a ochrana životního prostředí a Podpora účinného využívání zdrojů	EFRR, ENRF, EZFRV, FS	OP ŽP, IROP, OP, PRV
TC7	Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	EFRR, FS	OP D, OP PIK, IROP
TC8	Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil	EFRR, EZFRV, ESF	OP Z, OP PPR, PRV
TC9	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci	EFRR, EZFRV, ESF	OP Z, OP VVV, IROP, OP PPR, PRV
TC10	Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení	EFRR, EZFRV, ESF	OP VVV, IROP, OP PPR, PRV
TC11	Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné správy	EFRR, ESF	OP Z, IROP

Tabulka 3 – přehled tematických cílů programového období 2014–2020
zdroj: (Zahradník, 2017 s. 170)

3.4 Operační programy v ČR pro období 2014–2020

V poslední části této kapitoly budou rozebrány jednotlivé OP využívané v ČR. Tyto nástroje kohezní politiky pro období 2014–2020 se zaměřují na dva hlavní cíle. Prvním cílem je *Investice a zaměstnanost*, zde budou využívány prostředky z následujících OP. (Zahradník, 2017 s. 321,322)

3.4.1 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) je jedním z nejnovativnějších programů v rámci nové kohezní politiky na období 2014–2020. Obsahuje mnoho nových prvků, včetně finančních nástrojů, důrazu na podporu konkurenceschopnosti, měřitelnosti výstupů a zaměření se na specifické priority. OP PIK má v ČR třetí největší rozpočet a je řízen ministerstvem průmyslu a obchodu. Skládá se z pěti prioritních os. První prioritní osa se zaměřuje na *rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace*, kde

jsou hlavní specifické cíle zvýšení inovačního potenciálu podniků a podpora spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích. Druhá prioritní osa se věnuje *rozvoji podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků* a zahrnuje cíle jako zvýšení konkurenceschopnosti začínajících, rozvojových malých a středních podniků nebo zvýšení internacionalizace malých a středních podniků. Třetí prioritní osa se zaměřuje na efektivní nakládání s energií a rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie. Hlavní cíle této priority jsou zvýšení podílu výroby energie z obnovitelných zdrojů na konečnou spotřebu v ČR a zvýšení energetické účinnosti podnikatelského sektoru. Čtvrtá prioritní osa se zabývá *rozvojem vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií* a má za cíl zvýšit pokrytí vysokorychlostním přístupem k internetu. Poslední prioritní osa zaměřující se na technickou pomoc má za úkol zajišťovat efektivní řízení a administraci operačních programů. (Zahradník, 2017 s. 334–339)

3.4.2 OP Výzkum, vývoj a vzdělání (OP VVV)

OP VVV je řízen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Zaměřuje se na přínos ekonomického růstu založeného na kvalitním vzdělání, kreativním a motivovaném pracovním potenciálu a výkonu výzkumných institucí, který se projevuje v posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky. Tento program se zaměřuje na zlepšení kvality vzdělávacího procesu a na jeho propojení s potřebami trhu práce. Zvláštní pozornost je věnována zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání pro všechny. Program se skládá ze tří prioritních os, které se zaměřují na *posilování kapacit pro kvalitní výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj* a na *zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělání*. Každá z těchto prioritních os má ještě své vlastní specifické cíle. (Zahradník, 2017 s. 339–343)

3.4.3 OP Zaměstnanost (OP Z)

Cílem OP Z je zlepšit konkurenceschopnost České republiky tím, že se zaměří na zlepšení lidského kapitálu a veřejné správy. Tyto prvky jsou klíčové pro úspěch v současném světě. OP Z se také soustředí na podporu rovných příležitostí pro obě pohlaví, adaptability pracovníků a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, sociálního začleňování, boj s chudobou, zdravotní služby, modernizaci veřejné správy a služeb, mezinárodní spolupráci, sociální inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy. OP Z spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. (dotaceeu.cz, ©2023)

3.4.4 OP Doprava (OP D)

Cílem Operačního programu Doprava (OPD) je řešit klíčové problémy v sektoru dopravy v ČR a naplňovat strategické investiční potřeby v rámci kohezní politiky EU. Program má vysokou míru kontinuity s předchůdcem z let 2007–2013 a reflektuje význam dopravy pro ekonomiku ČR, její mezinárodní otevřenost a potenciál pro rozvoj dopravní infrastruktury odpovídající kvality a intenzity. OPD se zaměřuje na tři prioritní osy. První osa se soustředí na *infrastrukturu pro železniční a udržitelnou dopravu*, včetně zlepšení konkurenceschopnosti a využití železniční dopravy, podpory multimodální dopravy a veřejné hromadné dopravy v městech v elektrické trakci. Druhá osa se věnuje *silniční infrastruktuře v rámci sítě TEN-T* a veřejné infrastruktuře pro čistou mobilitu, s cílem zlepšit propojení center a regionů a podporovat využití vozidel na alternativní pohon. Poslední, třetí osa se zaměřuje na *silniční infrastrukturu mimo síť TEN-T* s cílem zlepšit dostupnost regionů a zvýšit bezpečnost a plynulost veřejné dopravy. (Zahradník, 2017 s. 326–328)

3.4.5 OP Životní prostředí (OP ZP)

Operační program Životní prostředí (OP ZP) má za cíl chránit a zlepšovat kvalitu prostředí pro obyvatele České republiky, podporovat efektivní využívání zdrojů a snižovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně zmírnění dopadů změny klimatu. Při přípravě koncepce OP ZP pro období 2014 až 2020 došlo k zásadním kvalitativním změnám, protože se potřeby ochrany životního prostředí více regionalizovaly a soustředily se na nové výzvy v nadcházejících dekádách. OP ZP je řešením velmi dlouhodobé výzvy ochrany životního prostředí. OP ZP spadá pod ministerstvo životního prostředí a stejně jako ostatní operační programy má své prioritní osy. Tyto osy se zaměřují na *zlepšení kvality vody, snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, řešení odpadů a materiálových toků, ochranu a péči o přírodu a krajinu, energetickou úsporu* a na závěr poskytování *technické pomoci*. (Zahradník, 2017 s. 343–350)

3.4.6 Integrovaný regionální operační program (IROP)

Tento operační program je pod správou Ministerstva pro místní rozvoj. Charakteristické pro IROP je, že považuje podporu konkurenceschopnosti území za klíčovou pro jeho rozvoj. Konkurenceschopnost území zahrnuje podnikatelské aktivity a tvorbu pracovních příležitostí, IROP se zaměřuje na podpůrné aktivity, které podněcují a podporují tyto aktivity, včetně těch nejmenších územních jednotek jako jsou obce, města a regiony. IROP klade silný důraz na ekonomickou konkurenceschopnost, ale zároveň se snaží

zlepšovat výkon veřejné správy a poskytovat veřejné služby, což také může nepřímo přispět k zvýšení konkurenceschopnosti. Tyto cíle jsou stanoveny v rámci pěti prioritních os, což jsou: *konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony, zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionu, dobrá zpráva území a zefektivnění veřejných institucí, komunitně vedený místní rozvoj a technická pomoc.* (Zahradník, 2017 s. 329–334)

3.4.7 OP Praha (OP PPR)

Operační program Praha je spravován Magistrátem hlavního města Prahy a obsahuje ve své podstatě všechny priority v rámci operačních programů. OP obsahuje 5 prioritních os, *posílení výzkumu technologického rozvoje a inovací, udržitelná mobilita a energetické úspory, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, vzdělávání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti* a technická pomoc. (Zahradník, 2017 s. 357,358)

3.4.8 Operační program Technická pomoc (OP TP)

Jde o program, který slouží jako podpora pro efektivní řízení projektů v rámci kohezní politiky na úrovni státních orgánů. Zaměřuje se především na koordinaci, monitorování, strategický management a poskytování informací o tomto procesu. Skládá se ze 2 prioritních os. *Podpora řízení a koordinace Dohody o partnerství a Jednotný monitorovací systém.* (Zahradník, 2017 s. 358,359)

3.4.9 Program rozvoje venkova (PRV)

Tento program na rozdíl od výše uvedených OP je financován pomocí EZFRV, výše uvedené OP jsou financovány pomocí EFRR, ESF, FS. Cílem tohoto programu je především obnovit, udržovat a zlepšovat ekosystémy, které jsou závislé na zemědělství, pomoci agroenvironmentálních opatření, podpoře investic do konkurenceschopnosti a inovací zemědělských podniků. Důležitou částí je i podporovat vstup mladých lidí do zemědělství a rozvíjet krajinnou infrastrukturu. Tento program také bude podporovat rozmanitost ekonomických aktivit ve venkovských oblastech s cílem vytvářet nová pracovní místa a podporovat hospodářský rozvoj. (kolektiv autorů 2015, s. 8; szfi.cz, ©2013)

3.4.10 OP Rybářství (OP R)

Tento OP je jako jediný OP financován z ENRF. Hlavním zaměřením Operačního programu Rybářství 2014–2020 je podpořit udržitelnou a konkurenceschopnou akvakulturu prostřednictvím inovací, zlepšení konkurenceschopnosti a efektivního využívání zdrojů.

Cílem je rozvíjet udržitelný chov ryb v České republice a zajistit stabilní dodávky sladkovodních ryb po celý rok na domácí trh s rozmanitými druhy, včetně diverzifikace akvakultury. (kolektiv autorů 2015, s. 8; szfi.cz, ©2013)

3.4.11 Evropská územní spolupráce

V rámci prioritního cíle *Evropské územní spolupráce*, který stanovila Kohezní politika EU pro období 2014–2020, je ČR součástí OP přeshraniční spolupráce: mezi Českou republikou Polskem, mezi Slovenskem a Českou republikou, mezi Rakouskem a Českou republikou, mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou, mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou, OP Nadnárodní spolupráce Central Europe a OP Mezuregionální spolupráce. (Zahradník 2017, s. 323)

4 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021–2027

Cílem politiky soudržnosti EU na období 2021–2027 je i nadále podpora hospodářské, sociální a územní konvergence, s důrazem na udržitelnou hospodářskou konkurenceschopnost, výzkum a inovace, digitální transformaci, plnění cílů Zelené dohody pro Evropu a posílení evropského pilíře sociálních práv. Nové právní předpisy umožňují zvýšenou podporu na připravenost zdravotnických systémů a lepší využití potenciálu kultury a cestovního ruchu, které byly pandemií zasaženy. Dále podporují opatření zaměřená na řešení nezaměstnanosti mladých lidí a dětské chudoby. Oproti současnému období budou mít členské státy větší flexibilitu, aby mohly převádět zdroje mezi fondy během programového období. Také bude možné provádět menší operace v několika fázích, což umožní členským státům více příležitostí dokončit operace, které nebyly ukončeny v rámci programů v období 2014–2020. Součástí politiky soudržnosti je nový mechanismus reakce na krizi, který umožní přijímat dočasná opatření k využití finančních prostředků v reakci na mimořádné okolnosti. Tento mechanismus lze rychle použít v případě, že by Unie byla v nadcházejících letech vystavena dalším otřesům. Komise bude mít pravomoc zavést dočasná opatření, která by pomohla řešit takové mimořádné okolnosti. (europarl.europa.eu, ©2021)

4.1 Nástroje Kohezní politiky EU pro období 2021–2027

Stejně jako v programovém období 2014–2020 jsou fondy klíčovými finančními nástroji programového období 2021–2027. Tyto fondy čerpají finance z rozpočtu EU a díky těmto zdrojům se snaží dosáhnout stanovených cílů. Největší alokaci zdrojů bude ČR čerpat prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), poté následuje Fond soudržnosti (FS), Evropský sociální fond+ (ESF+), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), Fond spravedlivé transformace (FST) a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF). (Abeceda fondu EU, 2022,)

4.1.1 Evropský fond pro Regionální rozvoj (EFRR)

Nový EFRR zachovává současné dva cíle Evropského fondu pro regionální rozvoj, a to *Investice pro růst a zaměstnanost* a *Evropská územní spolupráce*. Těž se soustředí na dvě hlavní priority, a to na podporu inovací, digitální ekonomiku, především u malých a středních podniků. Aplikuje strategii pro inteligentní specializaci, ekologičtější, nízkouhlíkové a oběhové hospodářství. Dále nová politika soudržnosti vymezuje seznam

činností, které nejsou z fondu EFRR podporovány, například vyřazení jaderných elektráren z provozu či jejich stavba, letištní infrastruktura a některé aktivity související s nakládáním s odpady. (europarl.europa.eu, 2022)

4.1.2 Fond soudržnosti (FS)

FS bude nadále podporovat projekty v rámci cíle *Investice pro růst a zaměstnanost*, zejména v oblasti environmentální a dopravní infrastruktury, včetně transevropských sítí TEN-T. FS si zachovává tematické zaměření a stále se bude snažit podporovat dva specifické cíle, což jsou *ekologičtější, nízkouhlikové a oběhové hospodářství a propojenější Evropa*. (europarl.europa.eu, 2022)

4.1.3 Evropský sociální fond+ (ESF+)

ESF+ je hlavním nástrojem Evropské unie pro investice do lidského kapitálu, který bude i nadále hrát významnou roli v politikách EU v oblasti zaměstnanosti, sociálních věcí a vzdělávání. Fond se také stane jedním ze základních kamenů socioekonomického zotavení EU po koronavirové pandemii. Pandemie měla negativní dopad na trh práce, vzdělávací a zdravotnické systémy a také zvýšila nerovnosti mezi členskými státy a regiony. (fi-compass.eu, ©2023)

4.1.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

Hlavními cíli EZFRV jsou: poskytování finanční a technické podpory zemědělským podnikům a zemědělcům, což je zaměřeno na rozvoj a udržení udržitelnosti zemědělského sektoru, zlepšení kvality a produkce zemědělských výrobků, adaptace na změny klimatu, podpora biodiverzity a řízení přírodních zdrojů. (dotaceeu.cz, ©2023)

4.1.5 Fond spravedlivé transformace (FST)

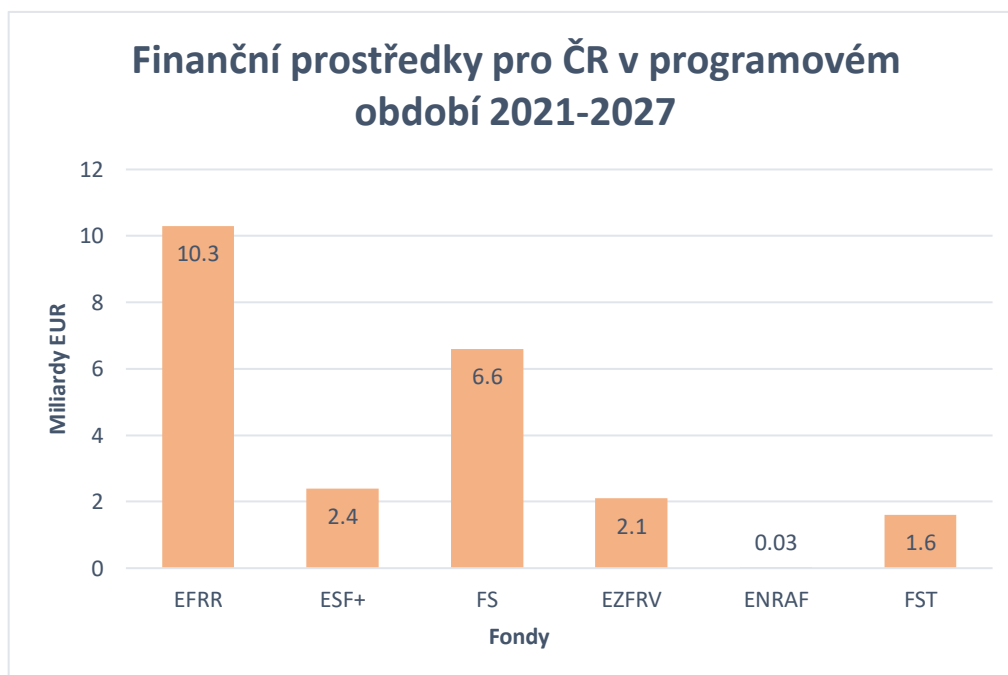
FST bude poskytovat cílenou podporu pro regiony, které jsou nejvíce zasaženy transformací ekonomiky a útlumem těžby uhlí. Úkolem Unie je dosáhnout stanovených cílů v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 a klimaticky neutrálního hospodářství Unie do roku 2050. Tato podpora je zaměřena na podporu trvalého a udržitelného rozvoje v těchto regionech. (dotaceeu.cz, ©2023)

4.1.6 Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF)

ENRAF je fond EU, který poskytuje finanční podporu projektům v oblasti rybolovu a akvakultury. Fond podporuje opatření pro udržitelnost a ochranu mořského prostředí, včetně boje proti znečištění a změnám klimatu. Cílem ENRAF je podpořit konkurenceschopnost a udržitelnost evropského rybolovu a akvakultury, zlepšit životní podmínky rybářů a podporovat udržitelné využívání mořských zdrojů. (ec.europa.eu, ©2021)

4.1.7 Porovnání čerpání z fondů EU

Na obrázku 2 je graficky znázorněno, kolik prostředků čerpá ČR prostřednictvím fondů Kohezní politiky EU.

Obrázek 2 – Čerpání finančních zdrojů EU v rámci ČR v programovém období 2021–2027 zdroj: (Abeceda fondů EU, 2022 – vlastní zpracování 2023)

V porovnání s přechozím operačním obdobím čerpá ČR méně prostředků z EU, a to i přes to, že vznikl nový fond FST. Hlavní důvod poklesu byl způsoben snížením alokované částky z EFRR a ESF o více než 2,5 miliardy EUR.

4.2 Cíle Kohezní politiky EU pro období 2021–2027

Nová politika soudržnosti Evropské unie se zaměřuje na pět cílů, na rozdíl od předchozích 11 cílů v období 2014–2020. Zde jsou: (euroskop.cz, ©2022)

4.2.1 Inteligentnější Evropa

Prvním z cílů nové politiky soudržnosti je tzv. Inteligentnější Evropa, která bude v období 2021–2027 podporovat následující oblasti: *podpora inovací, rozvoj digitalizace a internetu, ekonomická transformace a podpora malých a středních podniků*. (Abeceda fondu EU, 2022, s. 9)

4.2.2 Zelenější, bezuhlíková Evropa

Tento cíl v následujícím období bude podporovat tyto cíle: *oběhové hospodářství, čistá městská mobilita, úspory energie a obnovitelné zdroje a opatření v souvislosti se změnou klimatu*. (Abeceda fondu EU, 2022, s. 9)

Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti se budou věnovat především prvním dvěma cílům, tedy inteligentnější a zelenější bezuhlíkové Evropě. Členské státy budou muset investovat 65 % až 85 % svých přidělených zdrojů z těchto dvou fondů do těchto priorit, v závislosti na svém bohatství. (euroskop.cz, ©2022)

4.2.3 Propojenější Evropa

Cíl propojenější Evropa v období 2021–2027 se bude snažit o rozšíření strategických a dopravních sítí s lepší a efektivnější mobilitou. (Abeceda fondu EU, 2022, s. 9)

4.2.4 Sociálněji Evropa

Hlavními úkoly cíle Sociálněji Evropa jsou: *vyšší kompetence, odbornější dovednosti, rozvoj vzdělání, podpora sociálního začleňování a rovný přístup ke zdravotní péči*. (Abeceda fondu EU, 2022, s. 9)

4.2.5 Evropa bližší občanům

Posledním cíl Kohezní politiky EU se snaží podporovat oblasti územních jednotek v oblastech strategií a udržitelného rozvoje. (Abeceda fondu EU, 2022, s. 9)

4.3 OP pro programové období 2021–2027

Politika soudržnosti dosahuje svých cílů prostřednictvím operačních programů, což jsou národní prováděcí dokumenty, které stanovují rozsah a formu podpory pro konkrétní oblast a definují cíle, kterých má být v této oblasti dosaženo. Řídící orgán nese odpovědnost za realizaci každého programu a sleduje, zda jsou cíle programu naplňovány, zda jsou dodržována pravidla a zda je pomoc z fondů EU poskytována efektivním způsobem.

V České republice jsou řídicími orgány příslušná ministerstva, která mohou mít pro administraci dotací zprostředkující subjekty, jako je například Centrum pro regionální rozvoj, které spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj. (Abeceda fondu EU, 2022, s. 6,9,41)

4.3.1 OP Doprava (OP D)

V této koncepci má Česká republika jako strategický cíl dosáhnout *Efektivní dostupné a k životnímu prostředí šetrné dopravy*. Její prioritou je rozvoj hlavních a místních dopravních infrastruktur a udržitelné dopravy, což povede ke zlepšení propojení mezi regiony a mezi Českou republikou a ostatními státy EU. Ministerstvo dopravy bude řídit tento program a celkově bude na tento účel alokována částka 4,9 miliardy korun z EFRR a FS. OP D bude mít v období 2021–2027 tři hlavní priority: *Evropskou, celostátní a regionální mobilitu v silniční a železniční dopravě, Celostátní a regionální mobilitu v silniční dopravě a Udržitelnou městskou mobilitu a alternativní paliva*. Také je zde čtvrtá doplňková priorita *Technická pomoc*. Řídicí orgánem bude Ministerstvo dopravy a bude mít za úkol sledovat plnění cílů programu a efektivní využití zdrojů EU. (opd.cz, ©2022)

4.3.2 Integrovaný regionální operační systém (IROP)

IROP patří mezi jeden z největších OP v ČR, skrze které se v Česku rozdělují peníze z EFRR. IROP má pro období 2021–2027 k dispozici více než 4,8 miliardy EUR z evropských fondů, které bude v příštích letech rozdělovat na projekty. Správu nad tímto OP má Ministerstvo pro místní rozvoj. IROP nově podporuje projekty týkající se regenerace veřejných prostranství obcí a měst a veřejné infrastruktury pro cestovní ruch. Vyhodnocování nejlepších projektů provádí Centrum pro regionální rozvoj ČR, které je v každém krajském městě. (irop.cz, ©2022)

4.3.3 OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) je novým programem, který nahrazuje předchozí Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) a je zaměřen na podporu českých podnikatelů. Žadatelé mohou využít finanční prostředky pro spolufinancování projektů v oblasti *výzkumu, vývoje a inovací, digitalizace a digitální infrastruktury, rozvoje podnikání, chytré a udržitelné energetiky a cirkulární ekonomiky*. (dotaceeu.cz, ©2023)

4.3.4 OP Jan Amos Komenský (OP JAK)

Tento OP je pod správou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. OP JAK má za cíl podpořit rozvoj společnosti, která je otevřená, vzdělaná a založená na znalostech a dovednostech. OP JAK poskytuje rovné příležitosti a rozvíjí potenciál každého jednotlivce. Tím se usiluje o růst konkurenceschopnosti České republiky a zlepšení životních podmínek jejích obyvatel. OP JAK bude v období 2021–2027 přerozdělovat finanční prostředky 90 miliard Kč mezi 3 hlavní oblasti. Největší obnos půjde na výzkum a vývoj (43 mld.), poté na regionální školství (28 mld.) a nejmenší obnos na vysoké školství (19 mld.). (opjak.cz, ©2023)

4.3.5 OP Životní prostředí (OP ŽP)

V operačním období 2021–2027 bude Operační program Životní prostředí, který spadá pod Ministerstvo pro životní prostředí, hlavním zdrojem financování projektů, stejně jako v minulosti, v oblasti ochrany životního prostředí. Tento program bude mít řadu cílů, jako například: *podporu energetických úspor ve veřejném sektoru a obnovitelných zdrojů energie, adaptaci na změnu klimatu, sucho a sesuvy půdy, podporu vodohospodářství, podpora přechodu hospodářství na oběhové, biodiverzitu a kvalitu ovzduší.* (mzp.cz ©2023)

4.3.6 OP Spravedlivá transformace (OPST)

OPST je novým operačním programem v období 2021–2027, který se zaměřuje na zvládnutí negativních dopadů postupného odchodu od uhlí v nejvíce postižených oblastech, jako jsou Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Jeho cílem je podpořit regiony a lidi v řešení sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů transformace, které směřují k dosažení cílů Evropské unie v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 a klimaticky neutrálního hospodářství EU do roku 2050. (opst.cz, ©2022)

4.3.7 OP Zaměstnanost+ (OPZ+)

Program Zaměstnanost+ navazuje na cíle předešlého OP Z operačního období 2014–2020. OPZ+ je zásadní program pro využití finančních prostředků z ESF+ v oblasti zaměstnanosti a sociálního začleňování v programovém období 2021–2027. Tento OP řídí Ministerstvo práce a sociálních věcí. (esfcr.cz, ©2022)

4.3.8 OP Technická pomoc (OPTP)

OPTP se zaměřuje na usnadnění a efektivní využití finančních prostředků z fondů EU, především formou podpory vytváření efektivního a příznivého prostředí pro Dohodu o partnerství a programy. Hlavním cílem programu je přispět k účinnému a koordinovanému provádění politiky soudržnosti na národní a regionální úrovni a posílení kapacit orgánů a dalších partnerů. Hlavním důvodem, proč tento OP vznikl je, aby zajistil účelné čerpání finančních prostředků z fondů EU. (dotaceeu.cz, ©2023)

4.3.9 OP Rybářství (OP R)

OP Rybářství je programem financovaným z ENRAF v období 2021–2027, který má za cíl přispět k plnění cílů Společné rybářské politiky, Zelené dohody a Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu. V České republice se tento operační program, tak jako jeho předchůdce, zaměřuje na oblast sladkovodní akvakultury a jeho hlavním úkolem je podpořit konkurenceschopnost, odolnost a udržitelný rozvoj této oblasti, což je zároveň klíčový cíl definovaný v Zelené dohodě a strategii Evropské komise. (eagri.cz, ©2023)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 HOŠŤÁLKOVÁ

5.1 Obecné informace

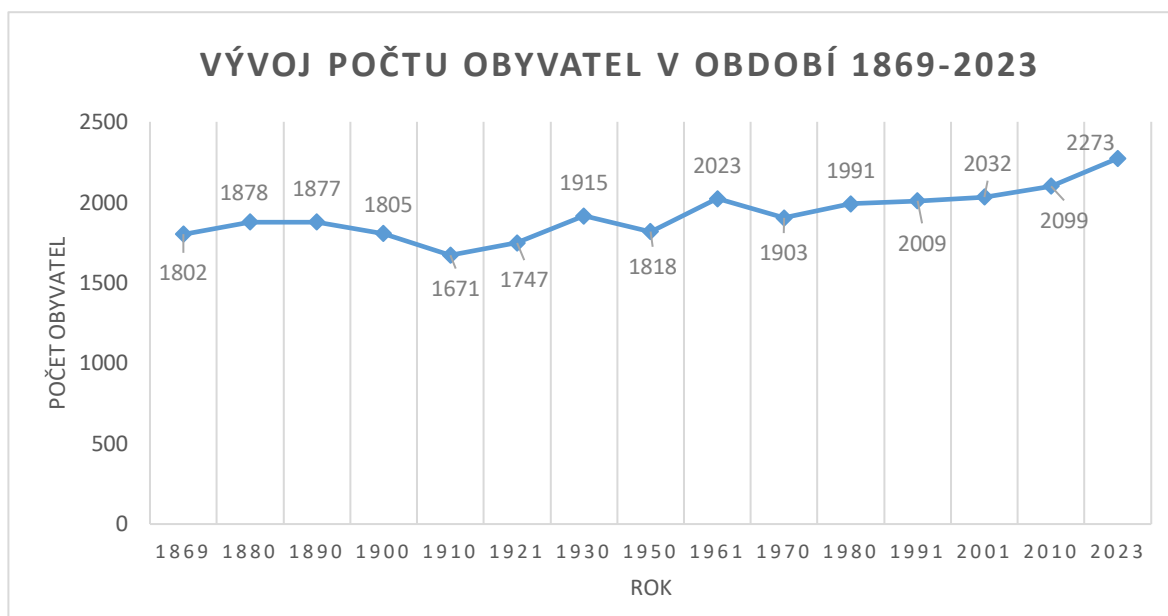
Obec Hošťálková leží ve Zlínském kraji, konkrétně v západní části okresu Vsetín. Rozkládá se v kopcovitém terénu Hostýnských vrchů v údolí potoka s názvem Ratibořka. Vesnice má rozlohu 27 km² a žije zde 2273 obyvatel. Starostou obce je Petr Laštovica. Hlavní občanskou vybavenost obce tvoří základní škola, mateřská škola, zdravotní středisko, dětské zdravotní středisko, zubní ordinace a pošta. (hostalkova.cz, ©2023).

5.2 Historie

Obec Hošťálková má poměrně bohatou historii, osídlení v oblasti dnešní obce se datuje do 14. století, kdy probíhala tzv. selská a pasekářská kolonizace, avšak první písemné zmínky o obci jsou až z roku 1505. Hošťálková byla až do roku 1678 součástí Vsetínského panství a v čele se vystřídalo mnoho významných rodů. Roku 1678 se kvůli zadluženosti Vsetínského panství stala Hošťálková samostatným panstvím a prvním majitelem byl Julius Karel Podstatský z Prusoinovic. Roku 1707 se rod Podstatských rozhodl panství prodat, tehdy se v Hošťálkové nacházel nově postavený vrchnostenský dvůr, pivovar, šenk, palírna a dva mlýny. V roce 1769 byla v obci zřízena škola, roku 1798 byl postaven katolický kostel a během období 1829–1831 byl postaven kostel evangelický. V období let 1842 až 1844 nechal hrabě Frydrych Chorynský z Ledské vybudovat zámek v empírovém stylu. Největší dopad na historii obce Hošťálkové mělo období 2. světové války, kdy se v obci usídlilo velké množství německých okupantů ve škole a v zámku. V okolí obce se zdržovalo mnoho partyzánských oddílů, a také 1. československá partyzánská brigáda Jana Žižky, což mělo za důsledek mnoho ztracených životů občanů Hošťálkové, kvůli zásobování partyzánů a také při osvobození samotné obce 5.5.1945. (Baletka a Urbachová, 1983)

5.3 Obyvatelstvo

V následujícím grafu lze vidět vývoj obyvatelstva v obci Hošťálkové v období 1869–2023. Z grafu lze vyčíst, že vývoj obyvatelstva byl od začátku sledovaného období až do roku 1950 konstantní. Od roku 1950 až do současné doby bychom mohli říci, že křivka růstu obyvatel mírně roste. V současnosti žije v obci 2273 obyvatel.

Obrázek 3 – vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2023

(zdroj: mvcr.cz, 2023; czso.cz, 2004, vlastní zpracování 2023)

5.4 Členství obce

Obec Hošťálková je také součástí mnoha dobrovolných členství, jimiž jsou následující:

5.4.1 Svaz měst a obcí ČR

Svaz měst a obcí ČR je nezávislá zájmová organizace, která zastupuje zájmy měst a obcí v České republice. Jejím cílem je prosazovat práva a zájmy obcí vůči státu. Činnost tohoto sdružení se opírá především o aktivitu starostů, primátorů a zastupitelů věnujícím se obecným problémům samosprávy a zastupují zájmy svých měst a obcí. (hostalkova.cz, ©2023)

5.4.2 MAS Podhostýnska, o.s.

Místní akční skupina, s názvem Podhostýnska o.s. je zapsaný spolek, který sdružuje členy z oblasti Mikroregionu Podhostýnsko a také dalších dvou obcí, které se nacházejí mimo tento mikroregion. Jedná se o 16 samosprávných obcí a 5 místních částí. Jako Hlavní si tato

skupina klade za cíl přispět k rozvoji oblasti Mikroregionu Podhostýnsko a posílit zapojení podnikatelského a neziskového sektoru do aktivit v této oblasti. Pro dosažení tohoto cíle využívá mnoho různých nástrojů, mezi nimiž je i čerpání finančních prostředků z programu Leader. (hostalkova.cz, ©2023; podhostynska.cz ©2023)

5.4.3 Spolek pro obnovu venkova ČR

Jako hlavní cíl si tento spolek klade přispívání k rozvoji venkova a posílení hospodářské stability a prosperity venkovských oblastí. (spovcr.cz, ©2023)

5.4.4 Sdružení obcí pro rozvoj mikroregionu Střední Vsetínsko

Obec Hošťálková je součástí tohoto sdružení obcí, který se snaží o prosazování společných zájmů členských obcí. Dobrovolné sdružení obcí bude více rozebráno v dalším bodě bakalářské práce, kde bude rozvedeno a popsáno podrobněji toto sdružení, jelikož součástí této práce je porovnání obce Hošťálkové s mikroregionem Střední Vsetínsko. (mikroregionsv.cz, ©2023)

5.4.5 Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko

Sdružení má 53 členů, z toho je 6 měst, 1 městys a 46 obcí. Zájmové sdružení bylo založeno na základě zlepšení rozvoje samosprávných celků, hospodářského, sociálního a kulturního života v obcích. (hostalkova.cz, ©2023)

5.4.6 Sdružení měst a obcí východní Moravy

Jako posledním sdružením, kterého je obec Hošťálková součástí je Sdružení měst a obcí východní Moravy, jehož součástí jsou obce Zlínského kraje. Mezi cíle sdružení patří spolupráce a koordinace v oblasti kultury, sociální a hospodářský rozvoj členských obcí a podpora rozvoje turistiky a cestovního ruchu v regionu. (hostalkova.cz, ©2023)

5.5 Občanská vybavenost

5.5.1 Zdravotnictví

Ačkoli je Hošťálková vesnicí pouze s 2 tisíci obyvateli, je v obci přístupná lékařská ordinace s praktickým lékařem pro dospělé a v budově základní školy také dětská lékařka. Dále je v obci k dispozici zubní ordinace s možností dentální hygieny a veterinární ordinace. V případě nutnosti se nejbližší nemocnice nachází ve Vsetíně, který je od Hošťálkové vzdálen 13 km. (hostalkova.cz, ©2023)

5.5.2 Školství

Obec Hošťálková zřizuje mateřskou školu a základní školu. Mateřská škola je rozdělena do 5 tříd a navštěvuje ji přibližně 90 dětí. Základní školu v Hošťálkové tvoří 2 stupně. První stupeň má 5 tříd a navštěvují je žáci především z Hošťálkové. Do druhého stupně, který je od 5. do 9. třídy, nastupují žáci i z okolních obcí Ratiboře a Kateřinic, jelikož v těchto obcích jsou základní školy pouze do 5. třídy. Celkem základní školu navštěvuje 320 žáků.

5.5.3 Sociální zázemí

V obci Hošťálková bohužel není žádné zařízení, které by usnadnilo život starším lidem nebo lidem s postižením. Na druhou stranu obec vlastní 3 domy, které jsou určeny pro sociálně znevýhodněné občany. Prvním z nich je dům č.p. 595, který dříve sloužil jako dům s pečovatelskou službou. V dnešní době zde obec poskytuje 35 bytů. Dalším domem je dům č.p. 245, kde jsou 3 byty a posledním domem je dům č.p. 169, který byl dokončen v roce 2021, nabízí sociálně-ekonomicky znevýhodněným osobám 4 byty. Tento dům byl spolufinancován z IROP.

5.5.4 Sport a volný čas

Obec občanům nabízí dobré rekreační a sportovní zázemí. V obci se nachází volejbalový areál s beachvolejbalovým kurtem, fotbalové hřiště a tenisové kurty. V zimním období je velice vyhledávaným střediskem nedaleký Troják, kde jsou k dispozici lyžařské sjezdovky a žádané běžkařské trasy. V poslední dekádě se do sportovního popředí dostaly Hošťálkovské šachy, kterým se loňský rok povedlo postoupit do nejvyšší české šachové soutěže, což je jedna z nejprestižnějších soutěží na celém světě. Díky tomuto úspěchu se šachy v Hošťálkové staly populární v celém kraji. (hostalkova.cz, ©2023)

5.5.5 Kultura a cestovní ruch

Největším turistickým lákadlem posledních let je rozhledna Maruška, která se nachází v blízkosti nedalekého Trojáku. V létě jsou velmi hojně využívány prostory zámeckého parku, kde je k dispozici dětské hřiště. Přímo v budově zámku se nachází zámecká kavárna a vinárna. Za zmínku také stojí valašská chaloupka, která byla postavena roku 1849 a byla prohlášena za kulturní památku. (hostalkova.cz, ©2023)

5.6 Dopravní infrastruktura

Celá obec Hošťálková leží v údolí Hostýnských vrchů, tudíž obec nemá žádný přístup k železniční dopravě ani k dálničním komunikacím. Obcí vede silnice 2. třídy s označením 437, která je dlouhá 64,7 km a vede od okraje Olomouce přes Lipník nad Bečvou, Bystřici pod Hostýnem, Hošťálkovou až po okraj Vsetína. Hlavním veřejným dopravním prostředkem je pro občany autobusová doprava. Tuto službu v obci zařizují společnosti ARRIVA autobusy a.s. a Transdev Morava s.r.o. V Hošťálkové u silnice 2/437, která je v obci dlouhá 7,8 km, se nachází 9 autobusových zastávek, což je cca více než jedna zastávka na jeden kilometr silnice. V porovnání například se sousední obcí Ratiboř, která má 4 zastávky na 4,6 km hlavní komunikace, nabízí obec Hošťálková lepší dostupnost k autobusové dopravě. (mapy.cz)

V případě potřeby využít železniční dopravu, se nejbližší vlakové nádraží nachází v Jablůnce (6,8 km) a ve Vsetíně (11,7 km). Nejbližší nájezd na dálniční komunikaci se nachází v Otrokovicích a je vzdálen 37 km, ovšem v dalších letech by měla být dokončena stavba dálnice D49. Tato dálnice bude procházet nedalekým Fryštákem, který je vzdálený od Hošťálkové 20 km. V souvislosti s logistikou se v obci používá pouze nákladní doprava. V případě osobní automobilové dopravy v obci není problém s parkovacími místy. Obec nabízí dostatečné množství parkovacích míst v centru obce. Ostatní možnosti veřejné dopravy v Hošťálkové nejsou k dispozici. (mapy.cz)

5.7 Technická infrastruktura

5.7.1 Vodovodní zdroje

Obec Hošťálková má svůj vlastní zdroj pitné vody, což je v regionu Vsetínsko poměrně vzácné, okolní obce získávají vodu ze společného zdroje, kterou je vodní nádrž Stanovnice. Vodní hospodářství v obci začalo v období 2. světové války, kdy místní občané vybudovali vodovod. V roce 1978 byl v obci vybudován další vodní zdroj, vodojem Zlatnice, který patřil pod vodovody a kanalizace Ostrava, závod Vsetín. V roce 1990 se vlastnická a provozovatelská práva na vodní hospodářství převedla na obec Hošťálkovou. V současné době obec využívá dvě lokality podzemní pitné vody – Zlatnice a Selce. (hostalkova.cz, ©2023)

5.7.2 Internetové a kabelové připojení

Veškeré internetové a kabelové služby v obci Hošťálková obstarává firma Valachnet – TKR Jašek. (hostalkova.cz, ©2023)

6 MIKROREGION STŘEDNÍ VSETÍNSKO

6.1 Obecné informace

Sdružení pro rozvoj mikroregionu Střední Vsetínsko je dobrovolné sdružení obcí, jehož cílem je chránit a prosazovat společné zájmy členských obcí, snažit se o celkový rozvoj území, pečovat o potřeby obyvatel členských obcí a chránit veřejný zájem. Sdružení tvoří 12 členských obcí: Bystřička, Hošťálková, Jablůnka, Kateřinice, Liptál, Lhota u Vsetína, Malá Bystřice, Mikulůvka, Oznice, Pržno, Ratiboř a Růžďka. Sdružení bylo založeno dne 15. 12. 1998 na základě rozhodnutí starostů těchto obcí. Na následujícím obrázku je vidět část okresu Vsetín, na kterém jsou vyobrazeny členské obce. (mikroregionsv.cz, ©2023)

Obrázek 4 – Obce Mikroregionu Střední Vsetínsko
(mikroregionsv.cz, ©2023)

Mikroregion Střední Vsetínsko leží ve Zlínském kraji v okrese Vsetín. Nachází se na pomezí Hostýnských a Vsetínských vrchů a část území zasahuje do CHKO Beskydy v katastru Malé Bystřice a Bystřičky. Má společné hranice s mikroregiony Valašsko–Horní Vsacko, Hornolidečsko, Vizovicko, Podhostýnsko, Valašskomeziříčsko-Kelečsko a Rožnovsko. Mikroregion Střední Vsetínsko je stále oblíbenějším cílem návštěvníků, kteří se do této oblasti rádi vrací. Očaruje jak milovníky přírody a sportu, tak i turisty, kteří touží po klidu a odpočinku od shonu městského života. Bohatství přírody nabízí skvělé možnosti pro pěší turistiku a cykloturistiku. Turistické trasy vedou k neznámějším přírodním, historickým a kulturním krásám oblasti, ale také k méně známým, ale stále působivým místům. (mikroregionsv.cz, ©2023)

6.2 Základní charakteristika mikroregionu

V tabulce č. 4 jsou popsány základní statistické údaje o jednotlivých obcích. Počet obyvatel k 1.1. 2023 a rozloha uvedená v kilometrech čtverečních.

Obce	počet obyvatel (k 1.1.2023)	rozloha (km ²)
Hošťálková	2 273	26,87
Jablůnka	2 033	8,21
Ratiboř	1 826	18,75
Liptál	1 530	24,12
Kateřinice	1 057	13,36
Bystřička	1 028	9,52
Růžďka	909	18,54
Mikulůvka	812	13,17
Lhota u Vsetína	769	11,27
Pržno	628	8,14
Oznice	505	6,4
Malá Bystřice	310	18,32

Tabulka 4 – charakteristika obcí zdroj: (mver.cz, 2023; czso.cz 2022, – vlastní zpracování 2023)

Jak lze vyčíst z tabulky, tak největšími obcemi v mikroregionu Střední Vsetínsko, co se obyvatel týče, jsou Hošťálková, Jablůnka, Ratiboř a Liptál. Z hlediska rozlohy mezi největší obce patří Hošťálková, Liptál, Ratiboř, Růžďka a Malá Bystřice. Naopak mezi rozlohou nejmenší vesnice zařadíme Oznici, Pržno a Bystřičku. Nejméně obyvatel žije v Malé Bystřici, která rozlohou patří mezi ty větší obce, Oznici a Przně.

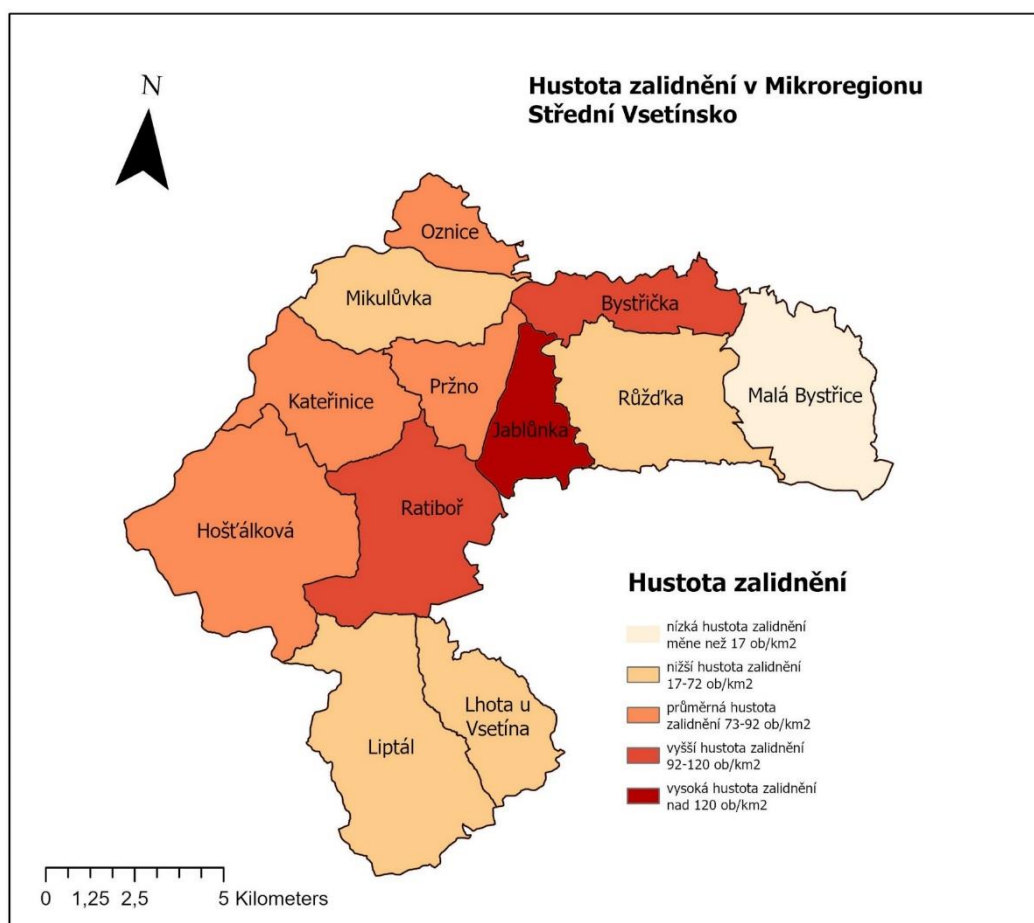
6.3 Obyvatelstvo

Tato kapitola charakterizuje obyvatelstvo mikroregionu Střední Vsetínsko, jelikož tato charakteristika patří mezi nejdůležitější. Analýza se zaměřuje na různé ukazatele jednotlivých obcí, jako jsou hustota zalidnění, vývoj počtu obyvatel v letech 2015–2023, index stáří, index ekonomického zatížení a v poslední řadě nezaměstnanost. K lepšímu vysvětlení a znázornění jednotlivých ukazatelů byly vytvořeny mapy v programu ArcGIS Pro.

6.3.1 Hustota zalidnění

Na obrázku 5 je vyobrazena mapa obcí mikroregionu Střední Vsetínsko. Byla provedena analýza hustoty zalidnění v mikroregionu k 1.1.2023, což značí, kolik obyvatel žije v obci na 1 km². Z mapy lze vyčíst, že zdaleka nejvyšší hustotu zalidnění má obec Jablůnka, kde

žije necelých 248 ob/km² a na mapě se vyznačuje tmavě červenou barvou. Červenou barvou jsou na mapě znázorněny obce Ratiboř a Bystřička, kde je vyšší hustota zalidnění, než je průměr mikroregionu, který se rovná 86 ob/km². Obec Hošťálková má hustotu zalidnění 84,6 ob/km², což téměř odpovídá průměrné hodnotě mikroregionu. Celkový průměr mikroregionu je však nižší oproti hustotě zalidnění ve Zlínském kraji, který se k 1.1.2022 rovnal 144,4 ob/km². Obec s nejnižší hustotou zalidnění je Malá Bystřice, kde je pouze 16,9 ob/km².

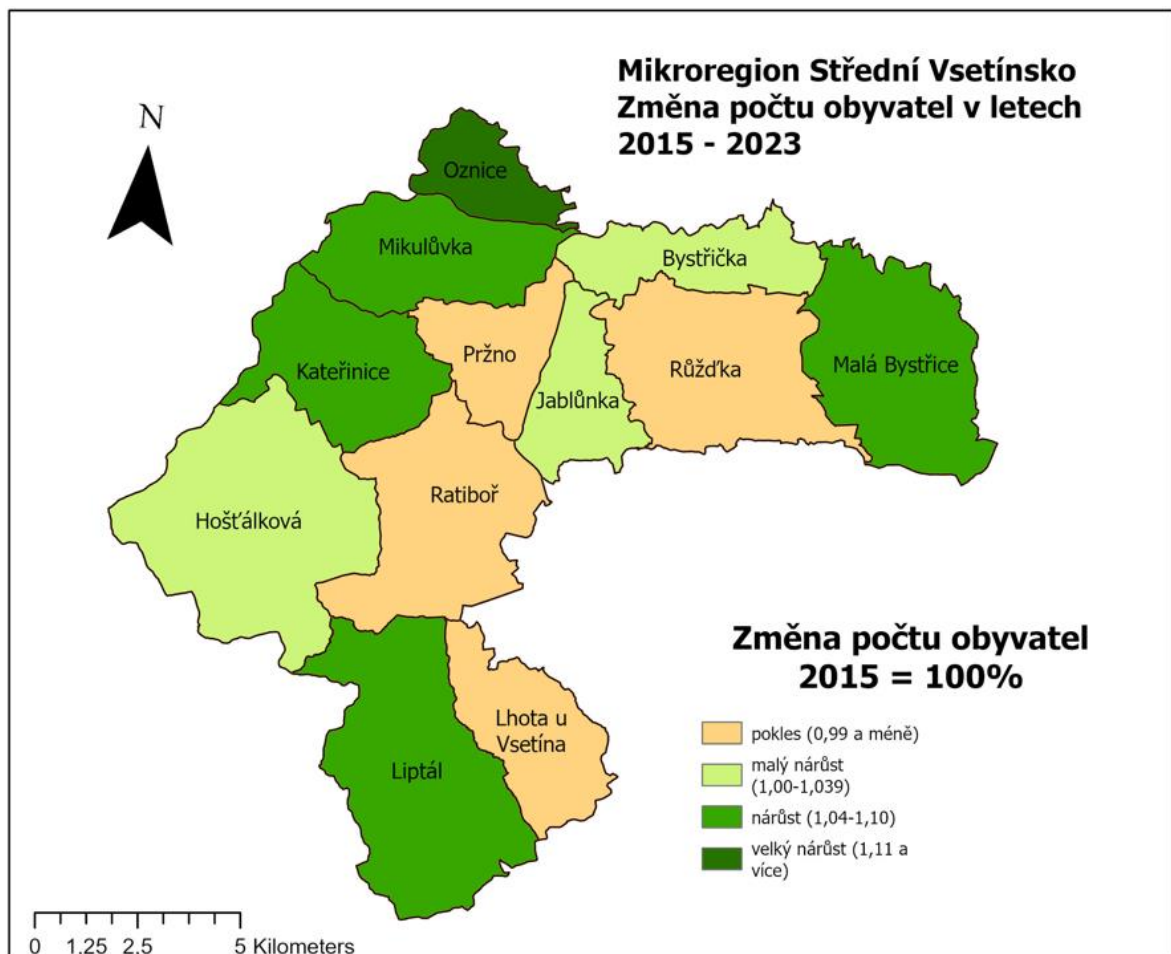

Obrázek 5 – Hustota zalidnění – zdroj: (mvr.cz, 2023; czso.cz, 2022 – vlastní zpracování 2023)

6.3.2 Vývoj počtu obyvatel

Na následujícím obrázku je znázorněn vývoj počtu obyvatel mezi lety 2015–2023, kdy hodnota 100 % se rovnala počtu obyvatel v roce 2015. Z mapy lze vyčíst, že nejvyšší nárůst obyvatel byl v obci Oznice, kde přibýlo skoro 20% obyvatel za dobu 8 let. Procentuálně i početně zde přibýlo nejvíce obyvatel v mikroregionu. Hlavní příčina je přistěhování nových obyvatel. Naopak v obcích Růžďka, Pržno, Ratiboř a Lhota u Vsetína došlo k úbytku obyvatel. Nejvíce obyvatel ubylo v Przně (o 3 %), kde je jednou z hlavních příčin stárnutí

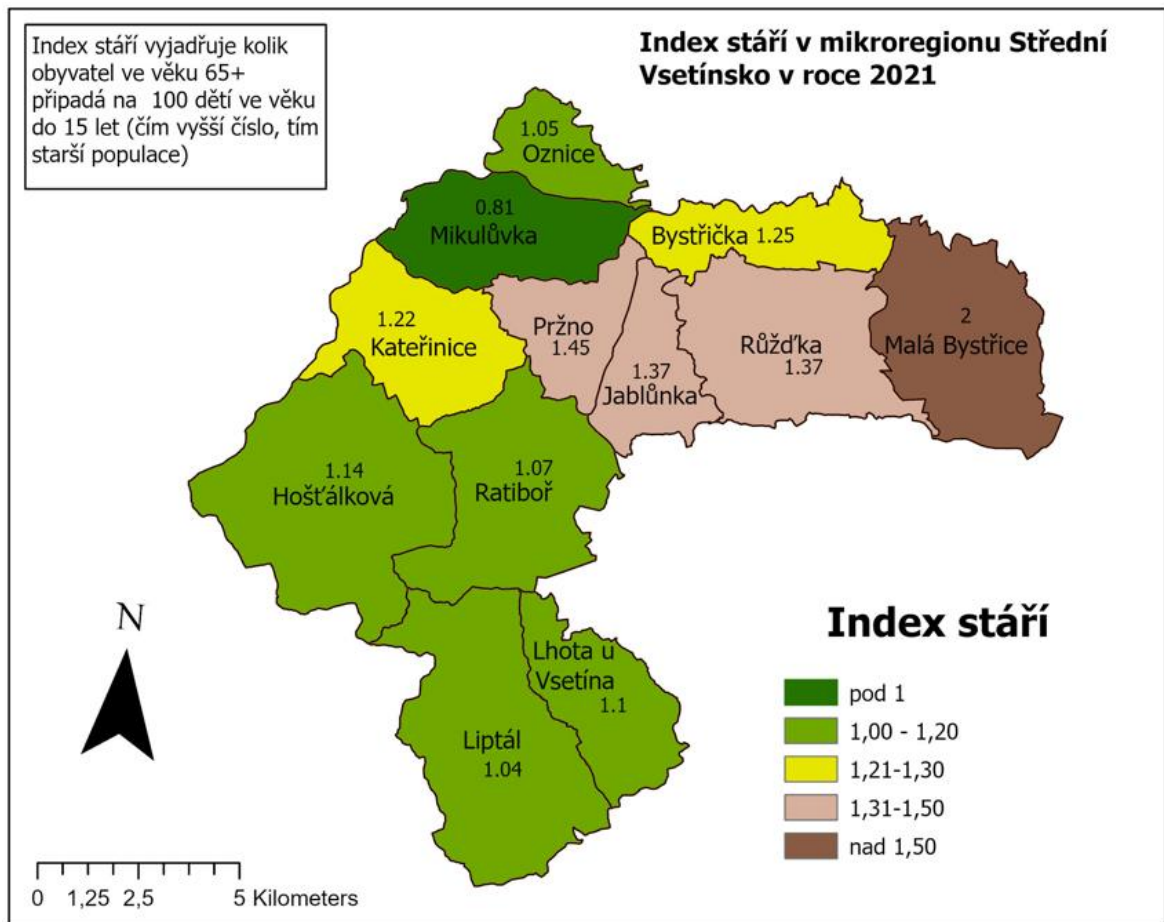
populace. Obec Hošťálková dosáhla v tomto období malého nárůstu (o 3,5 %). Obec se rozrostla o 76 obyvatel. V případě celého mikroregionu lze vývoj počtu obyvatel vnímat velice pozitivně, jelikož populace v mikroregionu se zvýšila o 2,5 %, což je v přepočtu necelých 350 lidí. V porovnání s okresem Vsetín (pokles o cca 3 %) a Zlínským krajem (rovněž podobný pokles cca 2,5 %), je mikroregion Střední Vsetínsko výjimkou.

Obrázek 6 – Změna počtu obyvatel 2015–2023 – zdroj: (mvr.cz 2023; czso.cz 2022 vlastní zpracování – 2023)

6.3.3 Index stáří

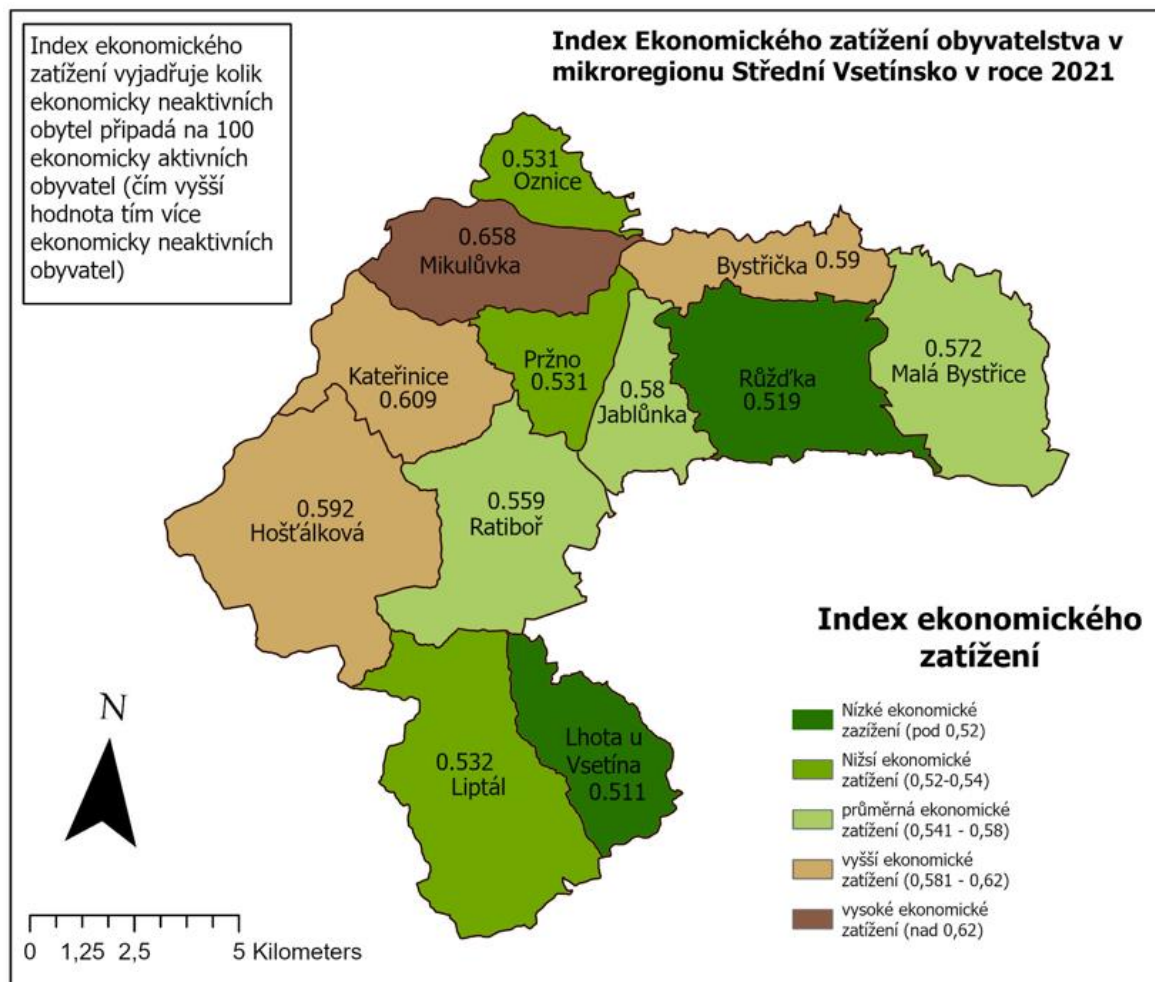
Při pohledu na obrázek 7, lze vidět analýzu indexu stáří v obcích mikroregionu v roce 2021. Tento ukazatel nám značí, jak je populace v obcích stará. Obec Hošťálková patří v mikroregionu mezi obce s nižším indexem stáří. Index stáří celého mikroregionu nabývá hodnoty 1,17. Dá se konstatovat, že mikroregion Střední Vsetínsko je na tom dobře, jelikož při porovnání s okresem Vsetín (1,35), Zlínským krajem (1,41) a také s celou Českou republikou (1,21) je celková populace v mikroregionu mladší.

Obrázek 7 – Index stáří, zdroj: (czso.cz, 2022, vlastní zpracování – 2023)

6.3.4 Index ekonomického zatížení

Následující analýza zkoumá index ekonomického zatížení obcí v roce 2021. Na obrázku 8 je pomocí hodnot vyjádřeno, kolik ekonomicky neaktivních obyvatel připadá na 100 ekonomicky aktivních obyvatel. Obec s největším ekonomickým zatížením je Mikulůvka, v které na 100 aktivních obyvatel připadne téměř 66 ekonomicky neaktivních obyvatel. Velký dopad na tento ukazatel má, jak bylo vidět na obrázku 7, velmi mladá populace obce. Obyvatelstvo obce je tvořeno z 28 % skupinou obyvatel ve věku do 15 let. Při pohledu na obec Hošťálková, připadne více než 59 ekonomicky neaktivních obyvatel na 100 ekonomicky aktivních obyvatel. Celkově v mikroregionu připadne téměř 57 ekonomicky neaktivních obyvatel na 100 ekonomicky aktivních. Při porovnání se Vsetínským okresem 58 %, Zlínským krajem 58,6 % a Českou republikou 58 %, lze tvrdit, že mikroregion je na tom dobře.

Obrázek 8 – Index ekonomického zatížení, zdroj: (czso.cz, 2022 – vlastní zpracování 2023)

6.3.5 Nezaměstnanost

Tento ukazatel poukazuje v procentech, kolik obyvatel ve věku 15–64 je nezaměstnaných, vůči celkovému počtu obyvatel stejné věkové skupiny dané obce. Při porovnávání mikroregionu byla použita data z konce roku 2021, jelikož ČSÚ ještě nezveřejnil složení obyvatelstva jednotlivých obcí za rok 2022. Za rok 2021 Úřad práce ČR evidoval v mikroregionu celkem 234 dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let. To odpovídalo podílu nezaměstnaných osob ve výši 2,7 %. Tyto údaje jsou příznivé v rámci okresu Vsetín (3,5 %), Zlínskému kraji (2,73 %) i celé ČR (3,5 %). V rámci regionu jsou nejnižší hodnoty evidovány v Pržně (1,47 %) a Hošťálkové (2,58 %). Naopak nejvyšší nezaměstnanost se vyskytuje v Bystrčice (4,26 %) a Jablůnce (3,12 %).

Obce	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková	3,92	2,57	2,38	2,9	2,71	2,58
Jablůnka	4,39	2,71	2,74	3,89	2,77	3,12
Ratiboř	4,34	2,69	3,12	4,42	2,44	3,09
Liptál	3,66	2,4	2,31	3,17	2,34	2,74
Kateřinice	4,05	2,72	1,22	4,19	2,45	2,95
Bystřička	4,54	3,63	2,6	3,81	3,69	4,26
Růžďka	3,4	3,76	2,82	2,83	2,28	2,86
Mikulůvka	4,62	1,87	1,87	3,98	2,69	2,86
Lhota u Vsetína	5,11	3,76	3,22	3,75	2,8	2,68
Pržno	2,34	3,32	2,16	3,09	2,42	1,47
Oznice	2,35	1,61	1,91	1,57	2,22	2,81
Malá Bystřice	3,5	3,96	4,57	3,57	4,15	4,12

Tabulka 5 – Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích mikroregionu v letech 2017–2022 zdroj: (czso.cz, 2022 – vlastní zpracování – 2023)

6.4 SWOT analýza mikroregionu Střední Vsetínsko

V tomto bodě bakalářské práce je zpracována SWOT analýza mikroregionů Střední Vsetínsko, vzhledem k práci je to vhodná metoda, pro shrnutí základních rozvojových předpokladů mikroregionu. Analýza čerpá data a informace z webových stránek jednotlivých obcí mikroregionu, z akčního plánu mikroregionu Střední Vsetínsko, z Českého statistického úřadu a z rozhovoru se starostou obce Hošťálková.

6.4.1 Silné stránky

- Pokrytí území veřejnou hromadnou dopravou, většinou však jde pouze o autobusovou dopravu, výjimkami jsou obce Jablůnka a Bystřička kde je i železniční doprava.
- Dobrá geografická poloha mikroregionu, rozkládá se v blízkosti měst Vsetín a Valašské Meziříčí.
- V mikroregionu je rozsáhlá síť cyklotras a tras pro pěší turistiku.
- Dostupnost a vybavenost základních škol a školských zařízení.
- Pestrá nabídka volnočasových a vzdělávacích aktivit.
- Široká nabídka kulturních a hudebních aktivit menších skupin.

- Krajinné bohatství a příležitosti pro cestovní ruch.
- Investice do modernizace veřejné správy.
- Nová významná sportovní infrastruktura – Kapka resort ve Lhotě u Vsetína + většina obcí disponuje základními sportovními zařízeními.
- Dostupnost občanské vybavenosti (úřady, lékařská zařízení ad.).
- Nízký podíl osob v exekuci. (průměr mikroregionu 3,22 %, kraj 4,68 %, zdroj: mapaexekuci.cz, 2023)
- Rozmanitost ekonomických činností.
- Přítomnost velkých zaměstnavatelů (Hajdik a.s., Inpo s.r.o.).
- Velmi dobrý koeficient ekologické stability (4,53), porovnání: okres Vsetín (3,85), Zlínský kraj (1,55) ČR (1,10).
- Dobrá meziobecní spolupráce.

6.4.2 Slabé stránky

- Slabší technická infrastruktura v menších obcích mikroregionu.
- Horší stav dopravní infrastruktury v menších obcích (např: obec Pržno).
- Chybějící optický kabel na většině území mikroregionu.
- Chybějící středoškolské a vysokoškolské vzdělání na území mikroregionu – nejbližší možnost jsou střední školy a vysoká škola ve Vsetíně.
- V mikroregionu chybí větší komerční a kulturní centrum.
- Velká intenzita dopravy – Silnice I/57 (obce Jablůnka, Bystřička), což má za následek hustý a nebezpečný provoz v obci.
- Horší dopravní dostupnost ve srovnání s městy.
- Nedostatečná infrastruktura pro cestovní ruch.
- Soukromé vlastnictví brání rozvoji infrastruktury obcí.

6.4.3 Příležitosti

- Využití strukturálních fondů a dalších fondů pro rozvoj.

- Meziobecní spolupráce a propagace mikroregionu Střední Vsetínsko.
- Vybudování nové komunikace, která by propojila města Vsetín a Valašské Meziříčí – docílit tak lepšímu provozu na komunikaci I/57.
- Vybudování nové sítě cyklostezek.
- Budování multifunkční infrastruktury.
- Investice do škol a školských zařízení.
- Využití volných objektů a areálů.
- Meziobecní spolupráce.
- Bezbariérovost ve veřejných budovách.
- Lepší propojení sítě cyklostezek – docílit tak bezpečnější dopravy.

6.4.4 Hrozby

- Zhoršení stavu životního prostředí – v důsledku dopravní zátěže.
- Odchod obyvatel z mikroregionu Střední Vsetínsko – úbytek pracovních sil.
- Snížení občanského zájmu o veřejné věci.
- Úbytek lesních pozemků – zhoršení koeficientu ekologické stability.
- Zhoršení kulturního života a cestovního ruchu v důsledku nedostatečné kapacity zdrojů.
- Nízká motivace k práci ve veřejném sektoru.
- Zhoršení stavu vodojemů – způsobeno úbytkem spodních vod a stále se zhoršujícím stavem vodních řádů.

7 HOSPODAŘENÍ OBCE HOŠŤÁLKOVÁ A DALŠÍCH VYBRANÝCH OBCÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Tato kapitola bakalářské práce zkoumá hospodářskou situaci ve vybraných obcích mikroregionu Střední Vsetínsko. Pro tuto analýzu byly vybrány obce Hošťálková, Ratiboř a Jablůnka, jelikož jsou to sousední obce a zároveň jde o největší obce v mikroregionu. Kapitola se postupně zaměří na analýzu vyrovnanosti rozpočtů, jejich strukturu a také uvede základní ukazatele finanční analýzy. Pro následující analýzy byla data čerpána z Monitor – státní pokladna.

7.1 Hospodářská situace obcí v letech 2016–2022

Obce	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková							
příjmy	49 349	40 136	46 576	48 581	55 332	60 013	64 448
výdaje	43 554	38 189	38 557	50 076	54 559	53 269	57 292
saldo	5 795	1 947	8 019	-1 495	773	6 744	7 156
Ratiboř							
příjmy	32 382	43 341	43 507	54 786	44 920	64 158	72 950
výdaje	34 825	52 752	43 965	50 109	43 907	64 689	96 294
saldo	-2 443	-9 411	-458	4 677	1 013	-531	-23 344
Jablůnka							
příjmy	31 980	38 173	40 559	43 007	50 601	43 247	46 267
výdaje	29 459	37 162	36 801	35 823	47 515	44 777	39 833
saldo	2 521	1 011	3 758	7 184	3 086	-1 530	6 434

Tabulka 6 – Struktura rozpočtů vybraných obcí mikroregionu 2016–2022 (v tis. Kč)
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz – vlastní zpracování 2023)

V tabulce 6 je přehled obcí Hošťálková, Jablůnka a Ratiboř v období 2016–2022. Z tabulky lze vyčíst, že obce Hošťálková a Jablůnka v tomto období hospodaří s vyrovnaným rozpočtem a daří se jim plnit stanovené cíle. Oproti tomu obec Ratiboř v letech 2017 a 2022 skončila s velkou ztrátou. V roce 2017 bylo saldo -9 milionu korun, oproti tomu mělo být očekávané saldo +3 miliony korun. Velký podíl na tom má skutečnost, že výdaje v daném roce vzrostly o 80 % oproti předpokládané hodnotě, šlo zejména o kapitálové výdaje, které vzrostly až na čtyřnásobek. Největší objem kapitálových výdajů byl použit na pořízení dlouhodobého majetku, zejména budovy, haly a stavby. V roce 2022 bylo v Ratiboři finální saldo více než -23 milionu korun. Zde ale obec avizovala, že v tomto roce bude hospodařit se schodkem téměř 18 milionů Kč, tudíž to není zas tak špatné, jak to na první pohled vypadá. Hlavní příčinou zde jsou zvýšené kapitálové výdaje a výdaje na neinvestiční nákupy.

Celkové hodnocení obcí Hošťálková a Jablůnka je pozitivní, rozpočty končí ve většině let sledovaného období přebytkem, což umožní obcím vytvoření finanční rezervy pro možné neočekávané výdaje budoucích let. Obec Ratiboř právě naopak, v pěti ze sedmi sledovaných let, končí s rozpočtovým deficitem, což může mít za následek opačný efekt, než u obcí Hošťálková a Jablůnka.

7.1.1 Struktura příjmů

Obce	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková							
příjmy daňové	27 756	29 933	33 788	36 528	34 711	39 167	46 815
přijaté transfery	16 283	8 911	11 242	10 719	18 543	18 834	14 198
příjmy nedaňové	1 357	1 290	1 125	1 263	1 399	2 003	1 758
příjmy kapitálové	3 951	1	409	69	677	5 900	1 674
Ratiboř							
příjmy daňové	21 637	23 444	26 255	28 904	27 068	29 152	33 597
přijaté transfery	6 971	15 255	9 791	20 946	12 876	25 129	28 920
příjmy nedaňové	3 733	4 564	5 337	4 784	4 858	6 708	10 182
příjmy kapitálové	39	76	2 122	150	115	3 167	249
Jablůnka							
příjmy daňové	24 477	25 681	29 063	31 379	29 574	33 032	37 635
přijaté transfery	2 913	8 027	6 949	7 579	14 658	4 364	2 190
příjmy nedaňové	2 909	2 684	3 439	2 969	5 389	4 616	5 403
příjmy kapitálové	1 680	1 778	1 106	1 078	978	1 232	1 037

Tabulka 7 – Struktura příjmu vybraných obcí v mikroregionu 2016–2022 (v tis. Kč)
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)

Při pohledu na tabulku 7 – struktura příjmů v obcích Hošťálková, Ratiboř a Jablůnka je na první pohled zjevné, že největší poměr příjmů v obcích tvoří příjmy daňové. Ty mají v průběhu let rostoucí tendenci, mezi tyto příjmy převážně patří daně z příjmu, zisku, kapitálových výnosů a daně ze zboží a služeb v tuzemsku. Za sledované období tvoří daňové příjmy v obci Hošťálková 68 % všech příjmů, v Ratiboři 53 % a v Jablůnce 72 %. Co se týče přijatých transferů, tak se zařadily za příjmy daňové a v Hošťálkové tvořily 27 %, v Ratiboři 34 % a v Jablůnce 16 % z celkových příjmů dané obce. Nejvíce přijatých transferů obdržela obec Ratiboř, necelých 120 milionů korun v období let 2016–2022 a nejméně obec Jablůnka necelých 47 milionů korun. Přijaté transfery se dále dělí na investiční a neinvestiční přijaté transfery, ve všech obcích tvoří neinvestiční přijaté transfery okolo 2/3 všech přijatých transferů – tyto přijaté transfery jsou způsob, jak stát pomáhá samosprávným celkům s nedostatkem financí, jelikož územní samosprávy většinou nejsou finančně soběstačné. (Peková, 2011, s. 261)

Příjmy nedaňové mají u obcí většinou mírně rostoucí tendenci až na obec Hošťálkovou, kde tyto hodnoty stagnovaly a až v letech 2021 a 2022 mírně vzrostly. V případě Hošťálkové je vidět, že obec má tyto příjmy v porovnání s Ratibořem a Jablůnkou nejmenší. V období 7 let Hošťálková měla nedaňové příjmy 10 milionů korun, Ratiboř 40 milionů korun a Jablůnka 27 milionů korun. Hlavním důvodem, proč má obec Hošťálková, tak malé nedaňové příjmy je, že oproti svým sousedům získává nízké příjmy z vlastní činnosti, kde největší položku tvoří příjem z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv. Tento příjem měl v roce 2022 Ratiboř téměř 10krát vyšší než Hošťálková. Při pohledu na kapitálové příjmy, jde o příjmy především z prodeje dlouhodobého majetku, zejména z prodeje pozemků. Tyto položky tvoří pro všechny obce nejmenší příjmovou položku.

7.1.2 Struktura výdajů

Obce	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková							
Běžné výdaje	25 439	26 203	26 089	25 317	33 994	25 114	29 469
Kapitálové výdaje	18 114	11 985	12 466	24 758	20 564	28 153	27 822
Ratiboř							
Běžné výdaje	24 962	29 276	35 515	34 923	35 190	51 021	50 053
Kapitálové výdaje	9 862	23 475	8 448	15 185	8 717	13 667	46 240
Jablůnka							
Běžné výdaje	24 620	21 444	29 460	32 984	31 734	27 058	37 054
Kapitálové výdaje	4 838	15 717	7 340	2 838	15 780	17 718	2 778

Tabulka 8 – Struktura výdajů vybraných obcí v mikroregionu 2016–2022 (v tis. Kč)
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)

V tabulce 8 lze vidět strukturu výdajů ve vybraných obcích mikroregionu Střední Vsetínsko. Výdaje jsou rozděleny na běžné výdaje a kapitálové. Mezi největší položky u běžných výdajů jsou neinvestiční nákupy, u kapitálových výdajů jsou to investiční nákupy, kde se nejvyšší finance utracely za pořízení dlouhodobého majetku. Z tabulky lze vypočítat, že běžné výdaje obcí se v průběhu let zvyšovaly. Tento vývoj jistě podpořily i stále se zvedající ceny zboží, služeb a práce. Mezi obcemi nejvyšších běžných výdajů dosahovala obec Ratiboř, ve sledovaném období na tyto výdaje vynaložila 260 milionu korun, Jablůnka 204 milionů korun a Hošťálková téměř 192 milionů korun. Na druhou stranu obec Hošťálková investovala v minulých letech největší finanční prostředky do pořízení dlouhodobého majetku. Celková výše kapitálových výdajů byla 144 milionů korun. Při porovnání s obcí Ratiboř 125 milionů korun a Jablůnkou 67 milionů korun.

7.1.3 Ukazatel běžné likvidity

Tento ukazatel se také přezdívá jako celková likvidita. Vyjadřuje schopnost obce dostát svým krátkodobým závazkům. Hodnota 1 je považována za kritickou. Pokud hodnota klesne pod 1, obec není schopna pokrýt své krátkodobé závazky pomocí svých oběžných aktiv a musí čerpat z cizích zdrojů. Tento ukazatel patří mezi monitorující ukazatele Ministerstva financí ČR. (mfc.cz, 2022)

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková	2,92	4,22	6,24	5,88	4,58	10,80	9,38
Ratiboř	1,40	0,88	1,32	1,36	1,53	1,84	1,07
Jablůnka	3,29	3,00	3,32	6,01	-	8,44	8,65

Tabulka 9 – Ukazatel běžné likvidity vybraných obcí mikroregionu 2016–2022
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)

Z hodnot ukazatele běžné likvidity je vidět, že Hošťálkové se v průběhu let trvale zvyšují hodnoty likvidity, což svědčí o její silné schopnosti dostát svým krátkodobým finančním závazkům. Opravdu vysoké hodnoty zaznamenala obec v letech 2021 a 2022, kdy takto vysoké hodnoty ukazatele byly způsobeny nárůstem oběžných aktiv, zejména krátkodobého finančního majetku obce. Naproti tomu Ratiboř má poměr oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům, který kolísá s obzvláště nízkým poměrem v roce 2017. Situace v tomto roce byla způsobena navýšením krátkodobých závazků, kde se zvýšily především položky: krátkodobé přijaté zálohy na transfery a dodavatelé. To by mohlo naznačovat, že obec Ratiboř mohla mít v tomto roce potíže s plněním svých krátkodobých závazků. Obec Jablůnka se nachází v obdobné situaci jako obec Hošťálková, také nemá problém s plněním svých závazků a ukazatel běžné likvidity v průběhu let 2021 a 2022 nabýval vysokých hodnot ze stejného důvodu jako v Hošťálkové. Chybějící hodnota ukazatele v roce 2020 v obci Jablůnka je z důvodů chybějících informací o oběžných aktivech v daném roce.

7.1.4 Ukazatel celkové zadluženosti

Ukazatele zadluženosti vyjadřují poměr mezi financováním z cizích a vlastních zdrojů, tedy informují o tom, z jakých zdrojů je podnik financován, a jaký podíl dluhů tvoří na jeho celkových aktivech. (Rejnuš 2014, s.273)

Ukazatel vyjadřuje míru krytí závazků celkovým majetkem, tedy celkovými aktivy. Patří mezi velice stěžejní ukazatele zahrnutých v monitoringu hospodaření obcí MF ČR a jeho hodnota by neměla v tomto ukazateli přesáhnout 25 %. Hodnota ukazatele se vyjadřuje v procentech. (mfc.cz, 2022)

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková	2,80 %	2,16 %	1,75 %	1,39 %	1,02 %	0,85 %	1,18 %
Ratiboř	4,76 %	9,17 %	7,12 %	8,65 %	5,82 %	8,93 %	13,51 %
Jablůnka	5,56 %	6,15 %	6,21 %	5,54 %	-	6,27 %	6,33 %

Tabulka 10 – ukazatel celkové likvidity vybraných obcí mikroregionu 2016–2022
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)

Z výčtu hodnot z tabulky, která zkoumá celkovou zadluženost, lze vidět, že Hošťálková má v průběhu let trvale nízkou zadluženost, což svědčí o nízké zadluženosti v poměru ke svým aktivům, to značí finanční stabilitu. Ratiboř má na druhé straně vyšší míru zadlužení, která v průběhu let kolísá s obzvláště vyššími hodnotami zadluženosti v letech 2017 a 2022, kdy tyto hodnoty překročily 9 %. To naznačuje, že Ratiboř je při financování svých aktiv více závislý na dluhu, což by mohlo vést k většímu finančnímu riziku. Ovšem tyto hodnoty se ani zdaleka neblíží hodnotě kritické. Při pohledu na obec Jablůnku, je vidět, že obec v celém sledovaném období zaznamenává podobné hodnoty. Obec má nízkou zadluženost ve všech letech, což by mohlo v tomto ohledu naznačovat finanční stabilitu. Je však třeba poznamenat, že pro rok 2020 nejsou k dispozici žádná data z důvodu chybějících údajů o celkových aktivech. V celkovém hodnocení tohoto ukazatele si nejlépe vede obec Hošťálková, která ve všech obdobích měla minimální hodnoty, poté obec Jablůnka a nejhůře na tom byla obec Ratiboř.

7.1.5 Cizí zdroje na 1 obyvatele

Tento ukazatel nám značí, jak moc je obec zadlužená vzhledem k počtu obyvatel. Tedy kolik cizích zdrojů připadne na jednoho obyvatele obce. Údaje v tabulce 11 jsou uvedeny v tisících korun. Tento ukazatel je doplňujícím ukazatelem k celkové zadluženosti obce.

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková	7,89	6,06	5,08	4,15	3,11	2,73	4,13
Ratiboř	7,01	14,61	11,28	15,04	10,38	17,40	23,23
Jablůnka	13,45	12,72	13,31	13,03	15,67	15,87	15,94

Tabulka 11 – cizí zdroje na obyvatele ve vybraných obcích mikroregionu 2016–2022
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)

U obce Hošťálkové jsou vidět zcela nejmenší hodnoty. V průběhu let tyto hodnoty klesly, což je vnímáno pozitivně. Důvodem jsou nízké dlouhodobé a krátkodobé pohledávky. V tomto sledovaném období byl průměrný dluh na jednoho občana obce Hošťálkové 4740 korun. Při pohledu na obec Ratiboř měl ukazatel opačnou tendenci, nepříznivě rostoucí. Oproti začátku sledovaného období vzrostl dluh v roce 2022 o více než 16 tisíc na obyvatele. Tento enormní nárůst byl způsoben především nárůstem dlouhodobých závazků.

Průměrný dluh na jednoho občana obce Ratiboř byl 14 140 korun. Hodnoty zadluženosti na jednoho obyvatele v obci Jablůnka kolísaly s malým nárůstem v posledních 2 letech sledovaného období. Průměrný dluh ve sledovaném období na jednoho obyvatele v obci Jablůnka činil 14280 korun.

7.1.6 Ukazatel dluhové služby

Posledním ukazatelem v analýze hospodaření obcí Hošťálková, Ratiboř a Jablůnka, bude ukazatel dluhové služby, který značí poměr mezi dluhovou službou (úroky, splátky listin dluhopisů a leasing) a dluhovou základnou, mezi kterou patří příjem obce. Podle Ministerstva Financí by ukazatel neměl přesáhnout 30 %.

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hošťálková	4,35 %	5,27 %	3,72 %	2,70 %	0,06 %	0,00 %	0,00 %
Ratiboř	1,65 %	1,3 %	3,24 %	3,91 %	4,49 %	13,71 %	16,67 %
Jablůnka	9,02 %	7,36 %	3,52 %	3,3 %	2,76 %	1,98 %	6,23 %

Tabulka 12 – ukazatel dluhové služby ve vybraných obcích mikroregionu 2016–2022
zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)

Z tabulky 12 lze vyčíst, že ani jedna obec ve sledovaném období nepřesáhla kritických 30 %. Nejbližší kritické hodnotě byla obec Ratiboř v letech 2021 a 2022, zároveň je v těchto letech vidět rapidní nárůst dluhové služby v obci. Naopak nejlepší hodnoty dluhové služby má obec Hošťálková, kde hodnota v roce 2020 spadla téměř na nulu a v letech 2021 a 2022 se dokonce rovnala nule. Ukazatel u obce Jablůnka během celého období měl klesající tendenci, až v roce 2022 opět vzrostl.

8 ANALÝZA ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ KOHEZNÍ POLITIKY JEDNOTLIVÝCH OBCÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Tato analýza zkoumá a porovnává využívání zdrojů kohezní politiky jednotlivých obcí mikroregionu Střední Vsetínsko. Porovnávány byly projekty z programů programového období 2014–2020. Data pro tuto analýzu byla čerpána z Dotaceu.cz.

8.1 Porovnání obcí podle počtů projektů

Tato část kapitoly bude porovnávat počty projektů jednotlivých obcí. Jsou zde zahrnuty projekty jak už dokončené, tak i ty, které se ještě realizují. Porovnány byly projekty v programovém období 2014–2020.

Obce	Počet projektů obcí za období 2014–2020	IROP	OP ZP	OP Z	OP VVV	Projekty, kterých byla obec partnerem
Bystřička	6	2	3	0	1	2
Hošťálková	19	8	5	1	5	4
Jablůnka	4	1	2	0	1	1
Kateřinice	6	2	2	0	2	4
Liptál	14	5	5	0	4	5
Lhota u Vsetína	7	2	2	0	3	2
Malá Bystřice	1	1	0	0	0	1
Mikulůvka	5	0	2	0	3	2
Oznice	6	1	2	2	1	2
Pržno	4	1	1	0	2	1
Ratiboř	11	2	8	0	1	2
Růžďka	6	0	1	0	5	1

Tabulka 13 – počet projektů obcí mikroregionu Střední Vsetínsko v programovém období 2014–2020, zdroj: (dotaceu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)

V tabulce 13 je vidět srovnání jednotlivých obcí mikroregionu Střední Vsetínsko podle množství dokončených, ale i nedokončených projektů za programové období 2014–2020. V tabulce jsou projekty rozděleny podle operačních programů. Obce mikroregionu využívaly 4 operační programy, těmi jsou Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program Životní prostředí (OP ZP), Zaměstnanost (OP Z) a Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání (OP VVV). Když se vezmou v potaz počty realizovaných projektů a stále realizujících se projektů, tak nejvíce projektů bylo v obcích Hošťálková, Liptál a Ratiboř. Naopak nejméně projektů bylo v Malé Bystřici, Pržně a Jablůnce. Při

pohledu na celý mikroregion, obce samostatně uskutečnily 89 projektů. Nejvíce projektů se zaměřovalo na životní prostředí (OP ZP) a nejméně na zaměstnanost (OP Z). V posledním sloupci je číslo vyjádřeno, kolika projektů byla daná obec členem, jedná se tedy o členství obcí v různých svazcích obcí a místních akčních skupinách. Společné projekty budou blíže rozvedeny v tabulce 14.

Obce	počet projektů, kterých byla obec partnerem	IROP	OP ZP	OP Z	OP VVV
Bystřička	2	0	0	1	1
Hošťálková	4	0	2	1	1
Jablůnka	1	0	0	1	0
Kateřinice	4	1	0	2	1
Liptál	5	0	4	1	0
Lhota u Vsetína	2	0	1	1	0
Malá Bystřice	1	0	0	1	0
Mikulůvka	2	0	1	0	1
Oznice	2	0	2	0	0
Pržno	1	0	0	1	0
Ratiboř	2	0	0	1	1
Růžďka	1	0	0	0	1

Tabulka 14 – počet společných projektů obcí mikroregionu v období 2014–2020
zdroj: (dotaceu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)

Jak již bylo zmíněno, obce čerpají dotace pomocí členství ve sdružení obcí. Celkem jednotlivé obce v období 2014–2020 byly partnery 27 projektů, jak lze vidět v tabulce 14. Nejvíce projektů se orientovalo na životní prostředí a zaměstnanost. Při porovnání obcí se nejvíce na společných projektech podílely obce Liptál, Hošťálkova a Kateřinice, které jsou členy, kromě mikroregionu Střední Vsetínsko, také místní akční skupiny (MAS) Střední Vsetínsko, kde se realizoval projekt „Valaši sa učija“. Členem tohoto projektu byla většina obcí mikroregionu Střední Vsetínsko.

8.2 Porovnání obcí podle výše dotací EU

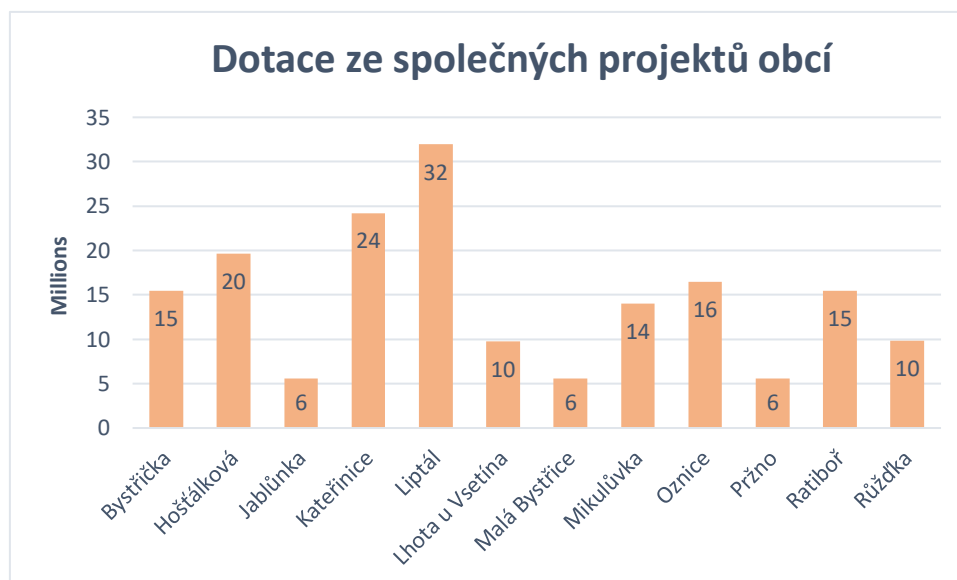
Další část kapitoly se zaměřuje na výši dotací plynoucí ze zdrojů EU. Rozebírá kolik zdrojů čerpaly jednotlivé obce z různých operačních programů v období 2014–2020. Data byla čerpána z Dotace.EU.

Obce	IROP	OP ZP	OP Z	OP VVV	celkový objem dotací
Bystřička	21 451 573 Kč	9 162 028 Kč	0 Kč	107 250 Kč	30 720 851 Kč
Hošťálková	32 968 736 Kč	11 210 499 Kč	1 564 636 Kč	2 806 289 Kč	48 550 159 Kč
Jablůnka	1 685 081 Kč	1 871 582 Kč	0 Kč	521 345 Kč	4 078 008 Kč
Kateřinice	45 089 585 Kč	2 301 616 Kč	0 Kč	1 387 185 Kč	48 778 386 Kč
Liptál	17 806 141 Kč	15 298 355 Kč	0 Kč	1 866 897 Kč	34 971 393 Kč
Lhota u Vsetína	1 432 465 Kč	276 351 Kč	0 Kč	1 343 821 Kč	3 052 637 Kč
Malá Bystřice	957 937 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	957 937 Kč
Mikulůvka	0 Kč	12 067 415 Kč	0 Kč	1 587 377 Kč	13 654 791 Kč
Oznice	1 890 788 Kč	1 616 827 Kč	5 587 427 Kč	0 Kč	9 095 042 Kč
Pržno	1 424 981 Kč	1 012 537 Kč	0 Kč	820 379 Kč	3 257 897 Kč
Ratiboř	17 898 962 Kč	9 947 301 Kč	0 Kč	305 283 Kč	28 151 545 Kč
Růžďka	0 Kč	850 570 Kč	0,00 Kč	1 914 966 Kč	2 765 535 Kč
součet	142 606 250 Kč	65 615 081 Kč	7 152 063 Kč	12 660 790 Kč	228 034 183 Kč

Tabulka 15 – výše dotací zdrojů EU obcí mikroregionu v období 2014–2020
zdroj: (dotaceu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)

V tabulce 15 lze vidět celkovou výši dotací daných projektů operačních programů v jednotlivých obcích v období 2014–2020. Při porovnávání obcí mikroregionu Střední Vsetínsko, lze vidět, že nejvíce zdrojů z EU čerpají obce Kateřinice a Hošťálková, naopak nejmenší obnos dotací získaly obce Malá Bystřice, která zrealizovala sama pouze jeden projekt, Růžďka a Pržno. Při pohledu na jednotlivé operační programy je z tabulky zcela evidentní, že nejvyšší objem dotací plynul z IROP. Zde obce čerpaly zdroje o celkové výši 142 606 tisíc korun. Nejméně zdrojů obce čerpaly z OP Z, tento program samostatně využily jen obce Hošťálková a Oznice. Celková výše dotací z OP Z činila 7 152 tisíc.

Důležité je zmínit i objem zdrojů EU, který byl použit na rozvoj obcí v souvislosti s členstvím obcí. Pro toto porovnání byl vytvořen graf, který lze vidět na obrázku 9. Z obrázku 9 je zřejmé, že největší obnos financí z EU ve formě společných financí získala obec Liptál, která zároveň měla i nejvyšší počet společných projektů. Druhá obec s nejvyšším příjmem byla obec Kateřinice a třetí obec byla Hošťálková.

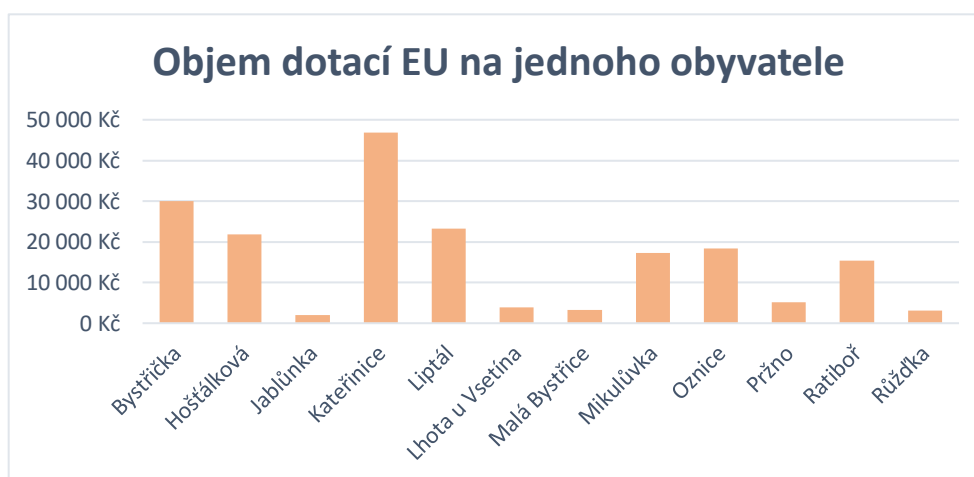

Obrázek 9 – výše dotací EU plynoucí ze společných projektů obcí mikroregionu v období 2014–2020 (zaokrouhleno na mil.)

zdroj: (dotaceeu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)

8.3 Ukazatel výše dotací z EU na jednoho obyvatele

Pro lepší porovnání využívání a čerpání dotací EU mezi obcemi mikroregionu Střední Vsetínsko, je porovnán celkový obnos dotací EU během období 2014–2020 s počtem obyvatel v roce 2020. Tyto hodnoty znázorňují, kolik prostředků padne na jednoho obyvatele a jsou graficky znázorněny v následujících grafech.

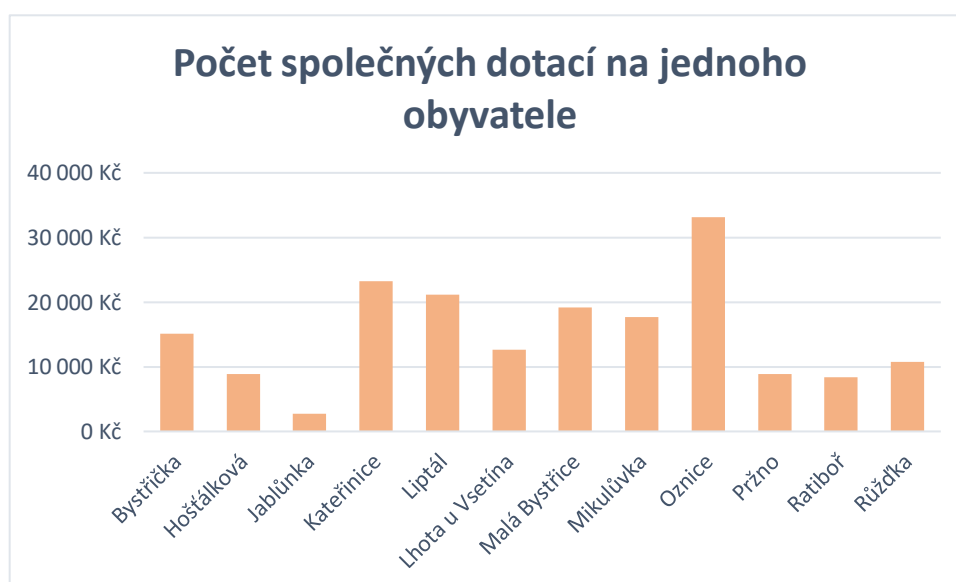
Obrázek 10 – objem dotací EU na jednoho obyvatele ze samostatných projektů obcí mikroregionu v období 2014–2020

Zdroj: (dotaceeu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)

Obrázek 10 graficky znázorňuje, kolik zdrojů EU připadne na jednoho obyvatele v období 2014–2020. Z grafu lze vyčíst, že zdaleka nejlépe si stojí obec Kateřinice, kde se alokuje

téměř 47 tisíc korun na jednoho obyvatele. To je způsobeno velkým projektem obce, který se zasloužil o novou přístavbu budovy základní školy a příslušného vybavení. Tento projekt s alokací zdrojů EU téměř 42 milionů korun je největším projektem, který se realizoval na území mikroregionu Střední Vsetínsko v tomto období. Na druhém místě se umístila obec Bystřička, stalo se tak hlavně díky IROP, kde obec vyčerpala ze zdrojů EU více než 21 milionů korun. Naopak nejméně čerpala zdroje z EU obec Jablůnka. Druhá největší obec mikroregionu Střední Vsetínsko vyčerpala v přepočtu na obyvatele pouze necelé 2 tisíce korun. Na druhou stranu je v obci nejvíce soukromých subjektů z celého mikroregionu, které čerpají mnoho dotací, ovšem to je pro účely této práce nepodstatné.

Posledním ukazatel se zabývá poměrem společných projektů na obyvatele. Tento ukazatel je znázorněný v následujícím grafu. Výsledek ukazuje, jak moc obec ovlivní být v členství obcí.

Obrázek 11 – Objem dotací EU na jednoho obyvatele ze společných projektů obcí v mikroregionu v období 2014–2020

Zdroj: (dotaceeu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)

Z obrázku 11 lze zjistit, že při poměru společných projektů na obyvatele, členství nejvíce vyhovuje obci Oznice, která v přepočtu na 1 obyvatele využívá více než 33 tisíc korun. Nejhůře je na tom, stejně jako u minulého ukazatele, obec Jablůnka s necelými 3 tisíci korun na 1 obyvatele. Obec Hošťálková v tomto srovnání patří mezi obce s horšími hodnotami na jednoho obyvatele. To znamená, že realizované projekty ze společenství obcí nemá pro obec takový velký význam jako pro menší obce mikroregionu. U tohoto ukazatele platí pravidlo, že pro obce s méně obyvateli jsou tyto společenství užitečnější než pro větší obce.

8.4 Shrnutí

Z analýz této kapitoly vyšlo, že obce nejvíce čerpají finanční prostředky z IROP a celková výše v programovém období 2014–2020 byla 142 milionů. Druhým nejvyužívanějším operačním programem byl OP ZP, kde obce čerpaly 65 milionů korun. Celkově jednotlivé obce vyčerpaly ze všech OP 228 milionů korun.

Při celkovém pohledu na využívání Kohezní politiky EU jednotlivými obcemi mikroregionu Střední Vsetínsko je evidentní, že větší obce (Hošťálková, Ratiboř, Liptál) uskutečnily na svém území nejvíce projektů. Co se týče celkového objemu dotací, zde čerpaly nejvíce obce Kateřinice, Hošťálková, Liptál a Bystřička. U obcí jako jsou Kateřinice a Bystřička, kde tyto obce nepatří mezi největší v mikroregionu, je to zapříčiněno uskutečněním velkých projektů. V Kateřinicích, jak již bylo zmíněno, byl realizován projekt z IROP za pomoci dotace v hodnotě 42 milionů korun a v obci Bystřička se postavil dopravní terminál pomocí IROP v hodnotě 20 milionů korun.

Obec Hošťálková si celkově v čerpání zdrojů EU vedla velmi dobře. Obec měla nejvíce projektů ze všech obcí mikroregionu, skoro největší obnos obdržených dotací z EU a prosperovala i ze společných projektů v rámci mikroregionů a místních akčních skupin. Při rozboru ukazatelů na jednoho obyvatele si obec Hošťálková řadí mezi průměr v mikroregionu, zde je to způsobeno tím, že obec je jednou z nejlidnatějších.

Největším projektem, který obec Hošťálková v programovém období 2014–2020 uskutečnila, byl projekt přístavby a rozšíření mateřské školky za téměř 18 milionů korun.

Mikroregion Střední Vsetínsko v tomto období realizoval jeden projekt, který měl za cíl rozvoj a zlepšení komunikace s veřejností, celková dotace na tento projekt byla vyčíslena na 5,6 milionů korun.

9 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ K BUDOUCÍMU ROZVOJI OBCE HOŠŤÁLKOVÁ

Dotazníkové šetření bylo primárně směřováno k obyvatelům obce Hošťálková. Probíhalo v celém měsíci dubnu a celkem se zúčastnilo 95 respondentů. Dotazníkové šetření bylo vytvořeno online formou pomocí Google forms a bylo především rozesláno k lidem přes email a sociální sítě. Dotazník bylo možné vyplnit i na obecním úřadě v Hošťálkové, kde byl přístupný pro všechny v písemné formě.

Tento dotazník vznikl na základě rozhovoru se starostou obce Hošťálková Petrem Laštovicou, kde se hlavní předmět rozhovoru pohyboval ohledně aktuálního stavu a budoucího rozvoje obce s ohlédnutím na čerpání dotací z EU. Během rozhovoru se řešilo mnoho projektů, které se uskutečnily v programovém období 2014–2020, ale i možné budoucí projekty obce, proto hlavním úkolem dotazníku bylo zjistit návrhy veřejnosti pro možné budoucí projekty.

Dotazníkové šetření se skládá ze 13 otázek, z toho jsou 3 otázky otevřené. Prvních 5 otázek bylo zaměřeno na charakteristiku dotyčných respondentů, poté se následující 3 otázky zaměřovaly na celkový aktuální stav v obci a závěrečných 5 otázek na budoucí rozvoj obce.

9.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

9.1.1 Otázka 1: Pohlaví respondentů

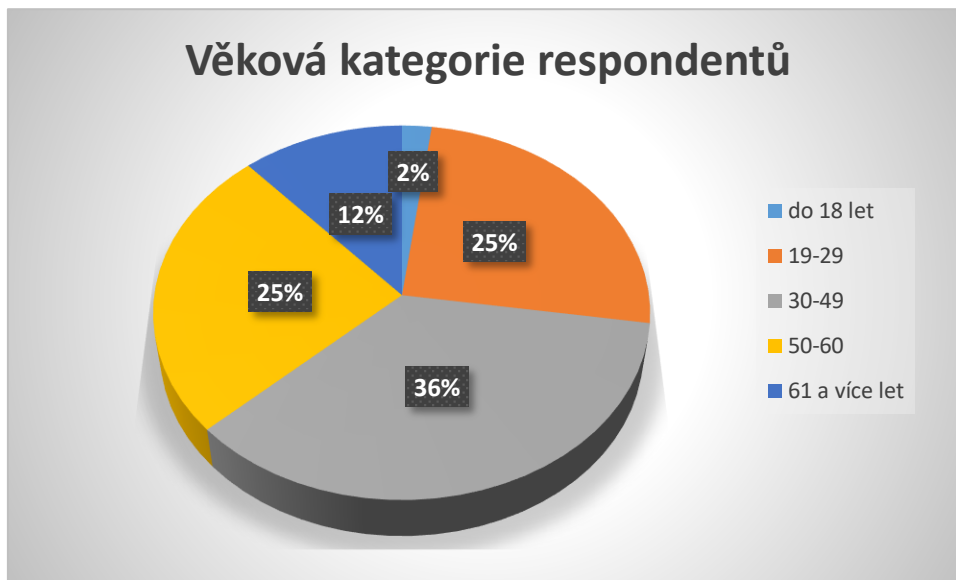
Jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly, dotazníkového šetření se zúčastnilo 95 respondentů, z čehož byla mírná většina žen. Celkem se zúčastnilo 49 (52 %) žen a 46 (48 %) mužů.

Obrázek 12 – Věk respondentů (vlastní zpracování)

9.1.2 Otázka 2: Věková kategorie respondentů

Na obrázku 13 lze vidět graficky znázorněný věk respondentů. Nejpočetnější skupinou dotazovaných byla věková skupina od 30 do 49 let (36 %), následovaly skupiny 19–29 a 50–60 let (obě 25 %). Dotazníku se zúčastnilo 12 % respondentů starších 61 let a nejméně početnou skupinou byla do 18 let, pouze 2 % respondentů.

Obrázek 13 – Věková kategorie respondentů (vlastní zpracování)

9.1.3 Otázka 3: Ekonomická aktivita respondentů

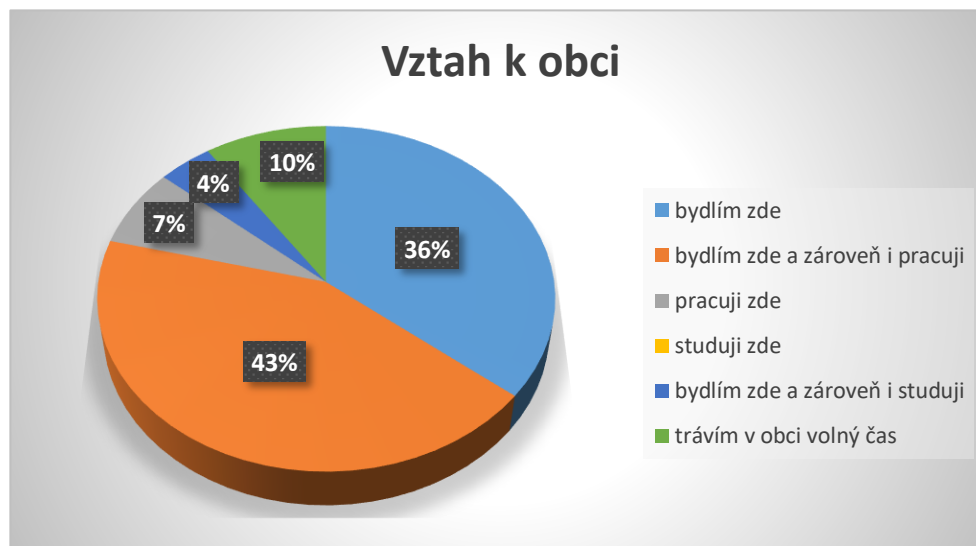
Největší skupinou dotazovaných je skupina pracujících (75 %), následují studenti (13 %), důchodci (8 %) a nezaměstnaní (4 %).

Obrázek 14 – Ekonomická aktivita (vlastní zpracování)

9.1.4 Otázka 4: Vztah k obci Hošťálková

V následující otázce znázorněné na obrázku 15 lze vidět, že v obci bydlí celkem 83 % respondentů ze všech dotazovaných, z toho 43 % zde i pracuje a 4 % studují. 10 % respondentů obec navštěvuje pouze za účelem využití svého volného času a 7 % dotazovaných navštěvuje obec kvůli práci.

Obrázek 15 – Vztah k obci Hošťálková (vlastní zpracování)

9.1.5 Otázka 5: Nejvyšší dosažené vzdělání

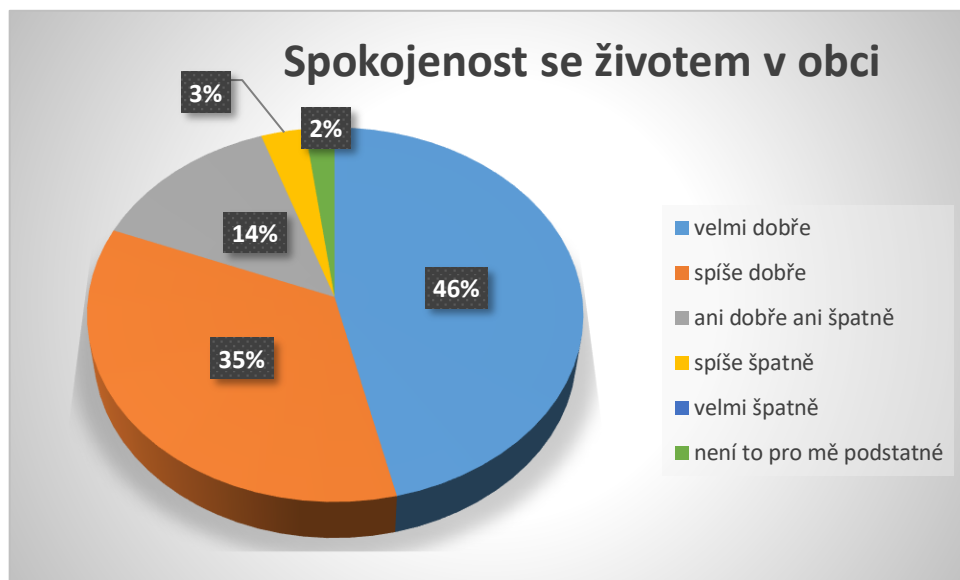
Otázka 5 dotazníku se zaměřovala na nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Z obrázku 16 je na první pohled evidentní, že nejpočetnější skupina lidí má střední školu s maturitou (54 %). Skupina lidí se střední školou bez maturity (22 %) a 19 % dotazovaných má dokončenou vysokou školu. Vyšší odborné vzdělání mají 4 % dotazovaných a pouze 1 % má dokončenou základní školu.

Obrázek 16 – Nejvyšší dosažené vzdělání (vlastní zpracování)

9.1.6 Otázka 6: Jak se vám v obci líbí/žije?

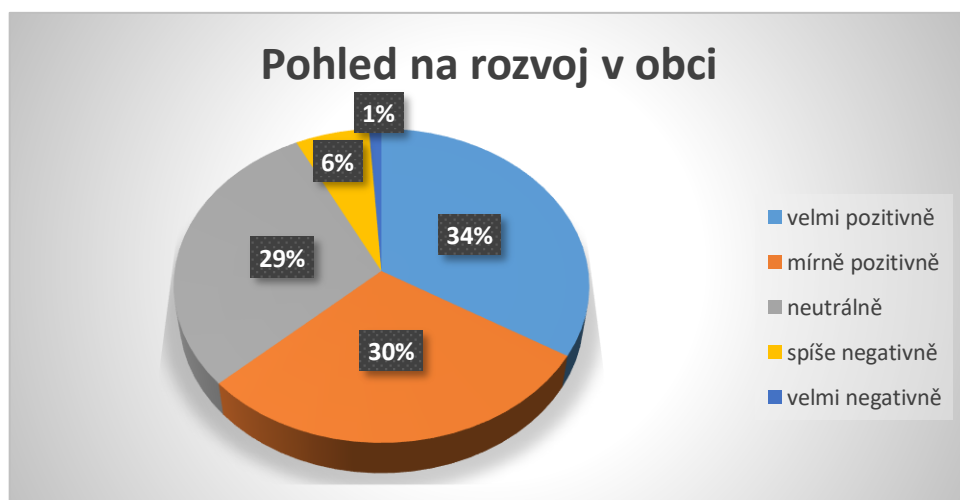
Otázka 6 měla od respondentů zjistit jejich obecný pohled na obec, v které žijí nebo ji navštěvují. Na tuto otázku reagovalo pozitivně 81 % respondentů, z čehož 46 % dotazovaných se v obci velmi líbí. 14 % dotazovaných na tuto otázku reagovalo neutrálně, a 3 % se v obci žije/líbí spíše špatně. Pro 2 % respondentů tato otázka nebyla důležitá.

Obrázek 17 – Jak se v obci žije/líbí (vlastní zpracování)

9.1.7 Otázka 7: Jak vnímáte rozvoj v obci v posledních letech?

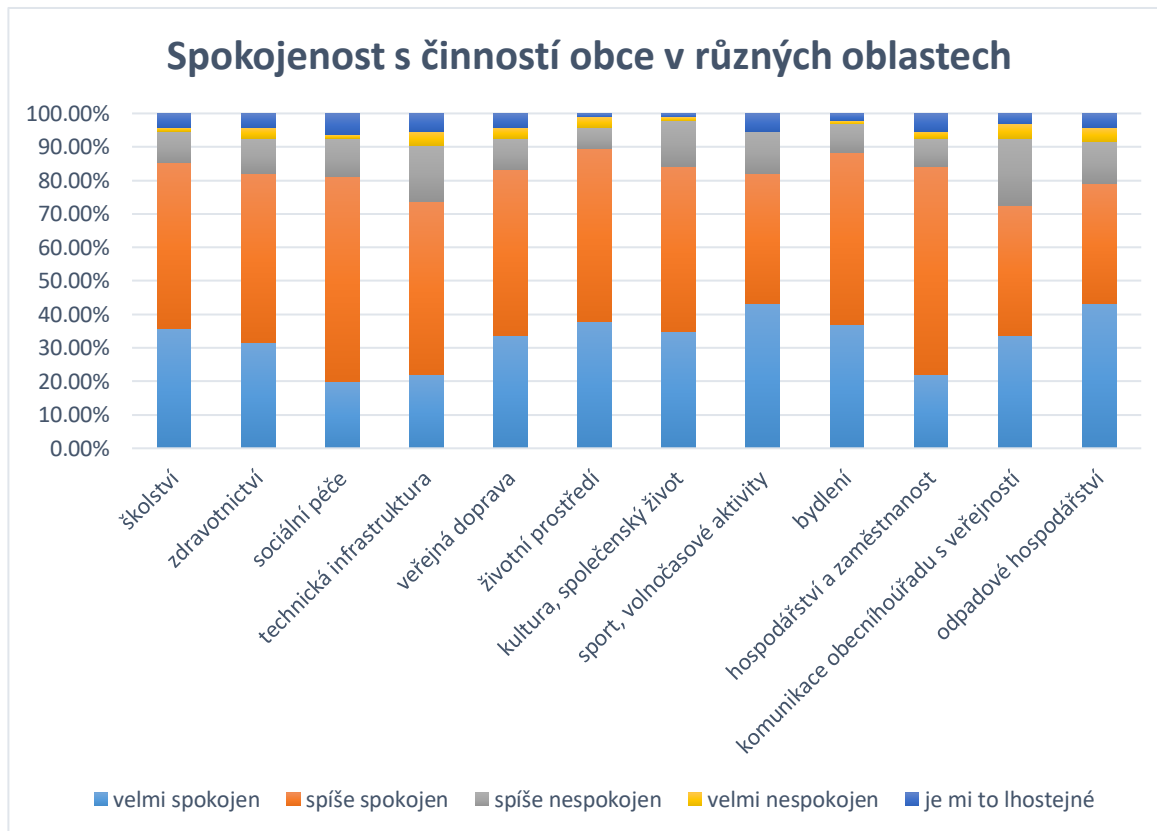
Následující otázka se věnovala rozvoji obce Hošťálková v posledních letech. Otázka se snažila zjistit obecný pohled lidí na rozvoj a jak tyto změny vnímají. Většina (64 %) dotazovaných vnímá změny v obci pozitivně, z toho 34 % velmi pozitivně. 29 % dotazovaných má neutrální názor a 7 % negativní z čehož 1 % dotazovaných rozvoj v obci vnímá velmi negativně.

Obrázek 18 – Jak vnímáte rozvoj v obci Hošťálková

9.1.8 Otázka 8: Jak jste spokojen/a s činností obce v následujících oblastech?

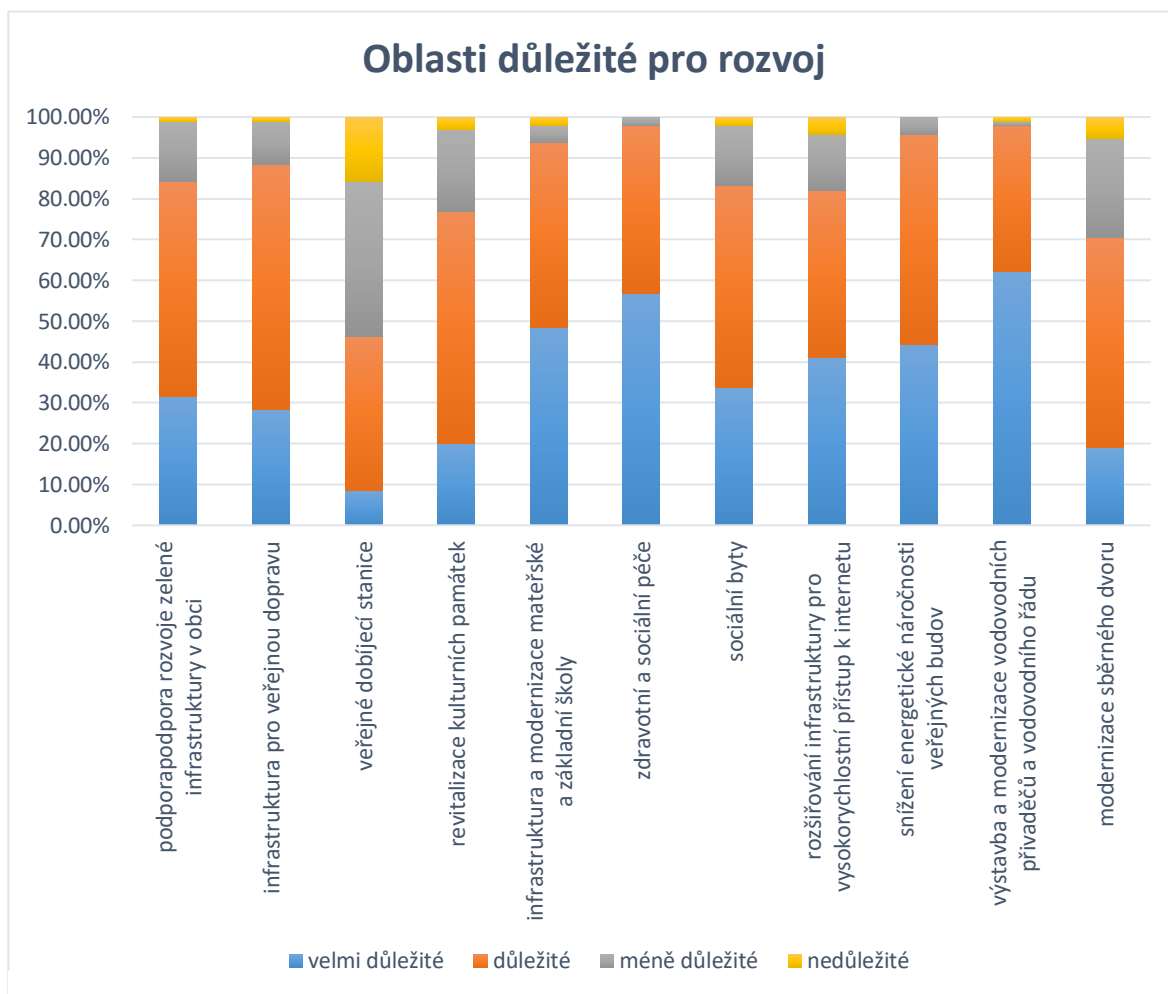
Otázka 8 se zaměřuje na názory dotazovaných v různých oblastech činnosti obce. Celkem bylo v dotazníku zmíněno 12 oblastí a respondenti si mohli vybírat z možností uvedených na obrázku níže. Celkově nejvíce pozitivně vyšla oblast životního prostředí, kde pozitivní názory na tuto oblast dosahovaly téměř hodnoty 90 %. Největší množství velmi spokojených respondentů bylo v oblastech: sport a volnočasové aktivity a odpadové hospodářství obce. Naopak nejvíce negativních ohlasů získala obec v oblastech: komunikace obecního úřadu s veřejností a v technické infrastruktuře. V první negativně zmíněné oblasti bylo téměř 25 % dotazovaných nespokojeno i přesto, že obec využívá obecní rozhlas na denní bázi, internetové stránky obce jsou na velmi dobré úrovni a obec disponuje i svou vlastní mobilní aplikací, kde všem, kdo tuto aplikaci má, přichází upozornění všech aktualit v obci. Zcela novým prostředkem komunikace obce se v letošním roce stal i hošťálkovský zpravodaj tzv. „Naša Hošťá“. Oblast technické infrastruktury, kde má obec negativní ohlasy, je způsobeno podle slov pana starosty Petra Laštovicy především kvůli špatnému a zastaralému vodovodnímu řádu, kdy dochází v obdobích sucha k výpadkům vody. Na druhou stranu si obec jako jedna z mála vystačí se svými vlastními zdroji pitné vody.

Obrázek 19 – spokojenost v různých oblastech s činností obce (vlastní zpracování)

9.1.9 Otázka 9: Kohezní politika bude v následujících letech podporovat tyto oblasti, které oblasti vidíte vy jako důležité pro budoucí rozvoj v obce? a naopak.

Otázka 9 už více zabrousí do tématiky kohezní politiky. Zde se dotazník zaměřoval na budoucí oblasti, které jsou podporovány politikou soudržnosti a v kterých by občané viděli možnosti a příležitosti pro rozvoj obce Hošťálková. Jak již v minulé otázce zaznělo, tak lidé vidí jako nejvíce důležitý aspekt zlepšit/modernizovat vodovodní řád a vybudovat vodní přívaděče. Toto téma vidí jako důležité téměř 98 % všech respondentů. Podle slov starosty je zde problém, jelikož vodovodní řád mnohdy leží pod soukromými pozemky a je těžké se s vlastníky dohodnout na modernizaci. Dalším velice důležitým tématem je zdravotní a sociální péče, to obec dobře vnímá a stále se snaží o rozvoj v této oblasti. Lidé v obci vnímají i za důležité snížit energetickou náročnost veřejných budov. Tuto vizi proráží i sám starosta Petr Laštovica, kdy při rozhoru představil vizi, kde by chtěl zmodernizovat obecní úřad, společně s nabíjecími stanicemi pro elektromobily a kompletně snížit energetickou náročnost budovy obecního úřadu.

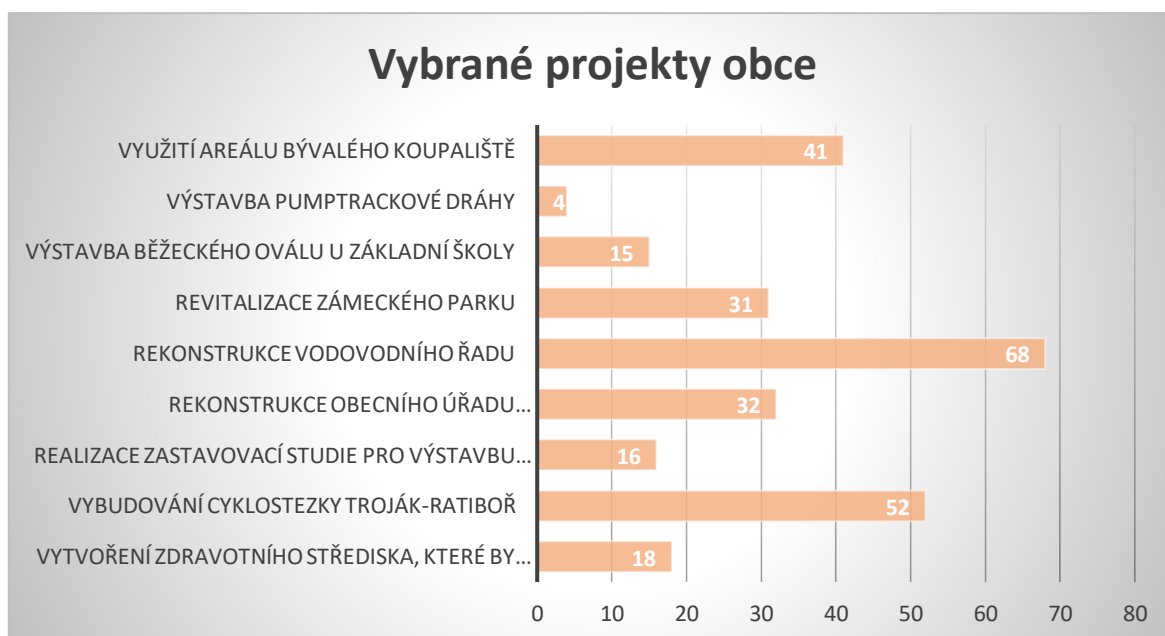

Obrázek 20 – oblasti budoucího rozvoje obce Hošťálková (vlastní zpracování)

Nepodstatné a nedůležité občané nejvíce vidí ve vybudování dobíjecích stanic pro veřejnost, kde více než polovina respondentů označila tuto možnost za méně důležitou a nedůležitou. Druhou nejméně důležitou oblastí je modernizace sběrného dvoru, kde tuto oblast vnímá 30 % dotazovaných.

9.1.10 Otázka 10: Jakým z následujících projektů, které by obec mohla v příštích letech realizovat přikládáte největší prioritu? (zaškrtněte max. 3 odpovědi)

Otázka 10 navazuje na otázky 8 a 9, ale již se blíže specifikuje na budoucí možné projekty obce. Na obrázku 21 je znázorněn přehled vybraných projektů. 95 respondentů mělo na výběr maximálně 3 možnosti z vybraných projektů. Stejně jako bylo zmiňováno v otázkách 8 a 9, největší prioritu přikládají respondenti rekonstrukci vodovodního řádu, celkem 68 hlasů. Druhý nejoblíbenější projekt u respondentů je vybudování cyklostezky Troják-Hošťálková-Ratiboř. Tento projekt je už v hledáčku obce nějakou dobu, ovšem dle starosty se stále řeší vlastnictví pozemků, přes které by cyklostezka měla vést. Bohužel není v tomto okamžiku možnost odkoupení, vyvlastnění nebo směny pozemků. Další projekt, pro který se hojně hlasovalo je využití areálu bývalého koupaliště. Na 4 a 5. místě se umístily rekonstrukce obecního úřadu a revitalizace zámeckého parku.

Obrázek 21 – vybrané projekty obce Hošťálková (vlastní zpracování)

9.1.11 Otázka 11: Jaké využití vás napadá pro areál bývalého koupaliště?**(rekonstrukce koupaliště by vyšla na 35 milionů korun)**

První otevřenou otázkou byla otázka 11, která se na popud starosty dotazovala občanů, jak by chtěli využít areál bývalého koupaliště, který už pár let nefunguje. Dodatečná informace pro respondenty byla, že rekonstrukce by vyšla na 35 milionů korun. Tuto otevřenou otázku vyplnilo 65 respondentů. Respondenti většinou neuváděli jen jednu možnost, ale i více. Nejvíce lidí chce obnovu koupaliště (celkem 23 odpovědí), celkem 6krát z 23 odpovědí se zde objevovaly nápady, aby se udělalo kryté koupaliště s možností wellness. V rozhovoru s panem starostou debata ohledně koupaliště zazněla, ale obec má obavy, že v dnešní době, kdy má doma každý přístup k bazénu, bude koupaliště ztrátové a neoblíbené. Druhou nejpočetnější odpovědí (20 odpovědí) bylo vybudování hřiště, převážně hřiště multifunkční, které v Hošťálkové chybí. Další nápady, které v dotazníku zaznívaly: pumptracková dráha (6krát), letní kino (5krát), workoutové hřiště (4krát) a bytové či sociální domy (4krát).

9.1.12 Otázka 12: Kdybyste mohli ovlivnit revitalizaci zámeckého parku, co vás**jakožto návštěvníky parku napadá, že by v parku mohlo vzniknout, popř. se mohlo opravit? (např. zámecký plot, zpevnění parkoviště za budovou zámku, rekonstrukce zámeckého pódia a další)**

Tato otázka vznikla na základě plánovaného projektu obce Hošťálková, kdy se má začít revitalizovat zámecký park v Hošťálkové a jeho zahrada. Podle slov pana starosty Petra Laštovicy je zámecký park společně se zámekem kulturním středem obce, kde můžou trávit volný čas všichni občané a málokterá obec disponuje takovými prostory.

Na tuto otázku odpovědělo 68 respondentů a ve svých odpovědích zmiňovali vícero věcí. Největší prioritu kladli na rekonstrukci pódia (40krát), zámecký plot (34krát), zlepšení stavu dětského hřiště (22krát), zámecká zahrada (15krát) a zpevnění parkoviště (12krát).

9.1.13 Otázka 13: Napadá vás něco, co by se v obci mohlo zlepšit, vybudovat či zrekonstruovat?

Poslední otázka, byla otevřená a ptala se občanů, zda mají ještě něco na srdci a jestli je ještě něco nenapadá, co by se mohlo v obci zlepšit/vybudovat. Na tuto nepovinnou otázku odpovědělo celkem 42 lidí. Odpovědi byly různé, ale vesměs se shodovaly s odpověďmi z minulých otázek. Nejvíce zaznívalo: vybudování cyklostezky, vodovodního řádu,

koupaliště a multifunkčního hřiště. Mimo to se zde objevilo i zlepšení kulturního života v obci zapojením občanů a vylepšení zázemí pro kroužky a spolky v obci.

10 NÁVRHY PROJEKTŮ K ROZVOJI OBCE HOŠŤÁLKOVÁ

V závěrečné kapitole bakalářské práce budou primárně na základě vyhotoveného dotazníku zpracovány náměty na možné budoucí projekty, které by v obci mohly vzniknout. Informace k navrhovaným projektům budou použity z rozhovoru se starostou obce Hošťálková Petrem Laštovicou a ze strategického dokumentu obce Hošťálková. Navrhované projekty budou vybrány podle důležitosti pro samotnou obec.

10.1 Cyklostezka Troják-Hošťálková-Ratiboř

Žadatel: Obec Hošťálková

Fond: EFRR

Operační program: IROP

Předběžné náklady: 23 000 000 Kč

EFRR: 85 % = 19 550 000 Kč

Vlastní zdroje: 15 % = 3 450 000 Kč

Předpokládaná doba realizace: 2024–2027

Stručný popis projektu: Plánovaným projektem je vytvoření cyklostezky, která bude připojena k existující cyklostezce v Ratiboři a propojí ji s turistickým centrem na Trojáku. Cílem je vytvořit významnou trasu, která propojí Troják a Vsetín. Výstavba cyklostezky bude rozdělena do dvou hlavních etap. V první etapě by měla být cyklostezka v Ratiboři propojena s obcí Hošťálková, což zvýší bezpečnost pro místní obyvatele. V druhé etapě bude cyklostezka spojena s Trojákem, což vylepší dopravní situaci na silnici 2/437. Hlavním problémem, který tento projekt blokuje je vlastnictví pozemků, kdy se obec nemá možnost domluvit na směně nebo odkoupení potřebných pozemků. Obec spoléhá na Státní pozemkový úřad, který provádí komplexní pozemkové úpravy a mohl by obci v této věci pomoci. Projekt by podpořil komunitně vedený místní rozvoj. Vybudováním cyklostezky by obec rozšířila síť turistických tras a naučných stezek a napojila by se na další významnou turistickou stezku – Hostýnskou magistrálu.

10.2 Modernizace vodovodního řádu

Žadatel: Obec Hošťálková

Fond: FS

Operační program: OPŽP

Předběžné náklady: 10 000 000 Kč

FS: 70 % = 7 000 000 Kč

Vlastní zdroje: 30 % = 3 000 000 Kč

Předpokládaná doba realizace: 2023–2030

Stručný popis projektu: Obec Hošťálková je jako jedna z mála obcí vsetínského regionu, které mají své vlastní zdroje pitné vody. Okolní obce jsou připojeny k centrálnímu zdroji pitné vody – nádrž Stanovnice. Obec Hošťálková má v dnešní době dva zdroje pitné vody: Zlatnice a Selce. I přes tuto výhodu, hošťalkovský vodovodní řád je zastaralý a potřebuje modernizaci. V suchých obdobích, bohužel obec musí vydávat upozornění, aby občané šetřili s vodou. Příčiny tohoto problému jsou dva. Jednak je to zastaralý vodovodní řád a druhým problémem je, že zdroje pitné vody v obci vysychají, dle slov starosty klesá stav podzemních vod. Kupříkladu vodní zdroj v Selci, který vznikl v roce 2016 a denní vydatnost byla 50 m³, je v dnešní době zdrojem pouze polovičním, tudíž je důležité stále hledat nové zdroje pitné vody, starat se o vodohospodářství, zadržovat vodu v krajině a dosáhnout tak udržitelného hospodaření s vodou. Hlavním problémem v tomto odvětví je vlastnictví pozemků, tudíž nemůže dojít k nějaké větší rekonstrukci celého vodovodního řádu, pouze určitých částí, kde je tato rekonstrukce nevyhnutelná.

10.3 Revitalizace zámecké zahrady

Žadatel: Obec Hošťálková

Fond: EFRR

Operační program: IROP

Předběžné náklady: 4 000 000 Kč

EFRR: 85 % = 3 400 000 Kč

Vlastní zdroje: 15 % = 600 000 Kč

Stručný popis projektu: Hlavním důvodem tohoto projektu je zlepšit kulturní život v obci. Tento projekt má podpořit zlepšení kvality veřejných prostranství, rozvoj zelené infrastruktury a revitalizaci kulturních památek. Empirický zámek v Hošťálkové, se svou zámeckou zahradou, skrývá mnoho možností, jak toto prostranství efektivněji využít. Podle dotazníků si obyvatelé od tohoto projektu slibují zlepšení stavu zámecké zahrady, rekonstrukci pódia a rekonstrukci zámeckého plotu. Tento projekt by mohl být spolufinancovaný z IROP.

10.4 Areál bývalého koupaliště

Pro toto nevyužitá prostranství budou nastíněny různé možnosti, jak by se mohl případný areál využívat. Všechny navržené projekty budou možné financovat z IROP a bude docházet k naplnění cílů: revitalizace nevyužitých ploch a zlepšení kvality veřejných prostranství.

Rekonstrukce koupaliště

Žadatel: Obec Hošťálková

Fond: EFRR

Operační program: IROP

Předběžné náklady: 35 000 000 Kč

EFRR: 85 % = 29 750 000 Kč

Vlastní zdroje: 15 % = 5 250 000 Kč

Předpokládaná doba realizace: 2024–2026

Stručný popis projektů: První možností, jak využít tento areál je rekonstrukce bývalého koupaliště. Tento projekt musí být však velice zajímavý a atraktivní pro okolí. V dnešní době má velká většina domácností svůj vlastní bazén a koupaliště by se nevyužívalo tak hojně, jak tomu bylo dříve. Z dotazníku však vyšlo najevo, že občané o koupaliště v obci stojí, tudíž by tento projekt mohl být uskutečněn a spojen i s možností kulturního vyžití, například v podobě letního kina nebo prostranství pro letní kulturní akce. Výhodou pro tyto akce je i odlehlejší poloha areálu a odstranění rušivého faktoru v podobě hluku. Tento projekt by měl pomoci k rozvoji udržitelného cestovního ruchu.

Sociální byty

Žadatel: Obec Hošťálková

Fond: EFRR

Operační program: IROP

Předběžné náklady: 14 000 000 Kč

EFRR: 85 % = 11 900 000 Kč

Vlastní zdroje: 15 % = 2 100 000 Kč

Předpokládaná doba realizace: 2024–2027

Stručný popis projektů: Další možností, jak by se daly využít prostory bývalého koupaliště je výstavba nových sociálních bytů. Tato odpověď se v dotazníkovém šetření objevovala také poměrně často. Vybudování sociální infrastruktury je podporováno Integrovaným regionálním operačním programem a zlepšilo by veřejné služby a podmínky pro život obyvatel. Tento nápad patří také mezi možnosti budoucího využití areálu.

Sportovní prostranství

Bohužel tento projekt již není možný financovat ze zdrojů EU. Vyskytuje se zde ale možnost financování sportovních prostranství z národních dotací, které tuto možnost poskytují. Pro účely této práce to není podstatné, ale vzhledem k potřebám veřejnosti je tato možnost nastíněna.

Žadatel: Obec Hošťálková

Předběžné náklady: 2 000 000 Kč

EFRR: 80 % = 1 600 000 Kč

Vlastní zdroje: 20 % = 400 000 Kč

Předpokládaná doba realizace: 2024–2025

Stručný popis projektu: Poslední nastíněnou možností využití areálu je vybudování sportovního prostranství. Vzhledem k velké rozloze areálu by zde mohlo vzniknout hned několik sportovišť, které v obci chybí. Prioritou by mělo být vybudování multifunkčního hřiště s umělou plochou pro sporty jako je basketbal nebo hokejbal. Vedle multifunkčního hřiště by mohlo vzniknout i workoutové hřiště, které občané také zmiňovali, popřípadě pumptracková dráha.

10.5 Rekonstrukce obecního úřadu

Žadatel: Obec Hošťálková

Fond: EFRR

Operační program: OPŽP

Předběžné náklady: 5 000 000 Kč

EFRR: 100 % = 5 000 000 Kč nutno však zpracovat CBA pro veřejnou podporu a podložit relevantními podklady

Vlastní zdroje: 0 % = 0 Kč

Předpokládaná doba realizace: 2024–2025

Stručný popis projektu: Interiér budovy obecního úřadu v Hošťálkové už není v nejlepším stavu, rozvodné sítě jsou v budově od revoluce roku 1989, tudíž je třeba rekonstruovat celou budovu, a tak snížit její energetickou náročnost ale i bezbariérovost. Z EFRR by obec mohla spolufinancovat snížení celkové energetické náročnosti budovy a zrealizovat výstavbu obnovitelných zdrojů, jako je třeba instalace fotovoltaických panelů. Také se nabízí postavení minimálně dvou dobíjecích stanic pro elektromobily.

ZÁVĚR

K závěru této bakalářské práce lze shrnout, že byly naplněny všechny předem stanovené cíle. V teoretické části byly shrnuty základní teoretické poznatky týkající se kohezní a regionální politiky. Také došlo ke shrnutí a porovnání dvou nejaktuálnějších programových období 2014–2020 a 2021–2027. V jednotlivých obdobích byly detailněji rozebrány cíle a nástroje daných období.

V praktické části byla stručně charakterizována obec Hošťálková i mikroregion Střední Vsetínsko. Pro zjištění rozvojových předpokladů pro celý mikroregion byla vypracována charakteristika obyvatelstva a SWOT analýza. Následovalo porovnávání hospodářské situace obce Hošťálková s podobnými obcemi mikroregionu. Zde bylo zjištěno, že obec Hošťálková hospodaří se svým majetkem velice dobře. Hlavní komparativní analýzou bylo čerpání zdrojů Kohezní politiky EU jednotlivými obcemi, kde bylo rozebráno všech 12 obcí, u kterých bylo uvedeno, kolik projektů v programovém období 2014–2020 na svém území realizovaly a jaká byla celkově vynaložená finanční částka dotací na tyto projekty. Z této analýzy vyšlo najevo, že obec Hošťálková byla v programovém období 2014–2020 velmi aktivní a realizovala nejvíce projektů z celého mikroregionu.

Díky těmto analýzám byl zjištěn stav obce Hošťálková vůči svým partnerům z mikroregionu. I na základě těchto zjištění navazoval rozhovor se starostou obce, kde hlavním předmětem debaty byl aktuální stav obce, spolupráce s mikroregionem a možné budoucí projekty. K lepšímu ujasnění priorit budoucího rozvoje obce bylo vypracováno dotazníkové šetření, které mělo zjistit pohled občanů na hlavní nedostatky obce a na možné budoucí projekty. Na základě všech informací obsažených v dotazníku vyšlo najevo, že obec nejvíce trápí zastaralý vodovodní řád. Dotazník také nastínil možnosti budoucího využití veřejných prostranství, které mohou být v obci efektivněji využívány.

Závěrečná kapitola patřila navrhovaným projektům, které by obec mohla v příštích letech zrealizovat s pomocí spolufinancování EU. V aktuálním období by se obec měla zaměřit primárně na modernizaci vodovodního řádu, využití veřejných ploch a výstavbu cyklostezky.

Na závěr lze dodat, že zdroje Kohezní politiky EU jsou úžasným nástrojem pro rozvoj obcí. Díky těmto prostředkům mají obce možnost rozvíjet a zlepšovat celkové prostředí pro své občany. Bez těchto financí by obec Hošťálková nemohla uskutečnit takové množství projektů jako v posledních letech.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Abeceda fondů EU 2021-2027: jak fungují evropské fondy? : jak a na co lze žádat o dotaci? : kam se obrátit pro radu?. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Národní orgán pro koordinaci, 2022. ISBN isbn978-80-7538-420-1.

BALETKA, Ladislav a Eva URBACHOVÁ. *Naše obec - náš domov: partyzánská obec Hošťálková od minulosti k dnešku.* Hošťálková: MNV Hošťálková, 1983.

Cohesion policy in the European Union. 2014. London: Palgrave Macmillan, 2014. ISBN isbn9780230303133.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech.* Žilina: Georg, 2010. ISBN 978-80-89401-19-2.

Kolektiv autorů. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce.* 2015. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. ISBN ISBN 978-80-7538-009-8.

KRBOVÁ, Jana. *Strategické plánování ve veřejné správě.* Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN isbn978-80-7552-587-1.

MAREK, Daniel a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie.* 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. ISBN isbn978-80-87029-56-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN isbn978-80-7357-614-1.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy.* 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN bn978-80-247-3671-6.

ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie.* V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice ekonomie. ISBN isbn9788074005275.

ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika.* Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN isbn9788021047617.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Členství obce. *Hošťálková* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://hostalkova.cz/obec/clenstvi-obce>

Evropský fond pro regionální rozvoj. *Evropský parlament* [online]. 2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/95/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-efrr->

Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond: Zdravější oceány a podpora rybářům. *Evropská komise* [online]. ©2021 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20210701STO07545/evropsky-namorni-rybarsky-a-akvakulturni-fond-zdrave-oceany-a-podpora-rybaru>

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. *DotaceEU.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(eafrd](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(eafrd)

Fond pro spravedlivou transformaci. *DotaceEU.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: [https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/uhelne-regiony/fond-pro-spravedlivou-transformaci-\(fst\)](https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/uhelne-regiony/fond-pro-spravedlivou-transformaci-(fst))

Fond soudržnosti. *Evropský parlament* [online]. 2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/96/fond-soudrznosti>

Historický lexikon obcí České republiky - 1869 - 2005. *Český statistický úřad* [online]. 2004 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>

Historie EU v letech. *Euroskop.cz* [online]. ©2022 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/historie-eu/historie-eu-v-letech/>

Informace o MAS. *Místní akční skupina Podhostýnska* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.mas-podhostynska.cz/informace-o-mas>

Informativní počty obyvatel v obcích. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Infostránka IROP 2021-2027. *Evropský fond pro regionální rozvoj* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027>

Mapa exekucí. *Mapa exekucí* [online]. 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

Mapa projektů. *DotaceEU.cz* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu>

Mapy.cz. *Mapy.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?source=area&id=927852&x=17.8212885&y=49.3369648&z=13>

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2022 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

OBEC HOŠŤÁLKOVÁ. *Monitor - kompletní přehled veřejných financí* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00303798/prehled?rad=t&obdobi=2303>

OBEC JABLŮNKA. *Monitor - kompletní přehled veřejných financí* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00303852/prehled>

OBEC RATIBOŘ. *Monitor - kompletní přehled veřejných financí* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00304263/prehled?rad=t&obdobi=2303>

O obci. *Hošťálková* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://hostalkova.cz/obec/o-obci>

O nás. *SDRUŽENÍ PRO ROZVOJ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz/o-nas>

O nás. *Spolek pro obnovu venkova České republiky* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.spovcr.cz/o-nas-1/>

Operační program Doprava. *Operační program Doprava* [online]. Praha: Ministerstvo dopravy, ©2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.opd.cz/stranka/OPD-2021>

Operační program Jan Amos Komenský. *Operační program Jan Amos Komenský* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://opjak.cz/o-programu/>

Operační program Rybářství na období 2021–2027. *EAGRI* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-2021-2027/>

OPERAČNÍ PROGRAM RYBÁŘSTVÍ NA OBDOBÍ 2014 – 2020. *SZIF* [online]. Praha: Státní zemědělský investiční fond, ©2013 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/opr2014?setCookie=true>

Operační program Spravedlivá transformace. *Operační program Spravedlivá transformace* [online]. ©2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://opst.cz/o-programu/>

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost. *DotaceEU.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/op-technologie-a-aplikace-pro-konkurenceschopnost>

Operační program Zaměstnanost. *DotaceEU.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/op-zamestnanost>

OPTP 2021-2027. *DotaceEU.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/microsites/op-technicka-pomoc/optp-2021-2027>

OP Zaměstnanost plus 2021-2027. *Operační program Zaměstnanost plus* [online]. ©2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/opz-plus>

OPŽP 2021–2027. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/opzp_2021_2027

Otázky a odpovědi týkající se legislativního balíčku pro politiku soudržnosti EU na období 2021–2027. *Evropská komise* [online]. ©2021 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_21_3059

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014-2020. *SZIF* [online]. Praha: Státní zemědělský investiční fond, ©2013 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Regionální politika 2021-2027. *Euroskop.cz* [online]. ©2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/regionalni-politika/regionalni-rozvoj-a-soudrznost-po-roce-2020/>

Regiony regionální politiky. *DotaceEU.cz* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>

Spolupráce v rámci EU. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2023 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/cooperation-within-the-eu>

Statistická ročenka Zlínského kraje - 2022. *Český statistický úřad* [online]. 2022 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/1-zakladni-charakteristika-okresy-szea38goml>

Svaz měst a obcí České republiky. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/o-nas>

The European Social Fund Plus. *Fi compass* [online]. ©2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.fi-compass.eu/funds/esfplus>

Veřejná databáze. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EHS	Evropské hospodářské společenství
ENRAF	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESF+	Evropský sociální fond+
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EÚS	Evropská územní spolupráce
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
IROP	Integrovaný regionální operační program
MAS	Místní akční skupina
MA 21	místní agenda 21
OP	Operační program
OP D	Operační program doprava
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP PPR	Operační program Praha – pól růstu
OP R	Operační program Rybářství
OP TAK	Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání

OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ZP	Operační program Životní prostředí
OPST	Operační program Spravedlivá transformace
OPTP	Operační program Technická pomoc
OPZ+	Operační program Zaměstnanost+
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PRV	Program rozvoje venkova

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Rozdělení finančních prostředků pro ČR v rámci fondů ESIF zdroj: (kolektiv autorů, 2015)	28
Obrázek 2 – Čerpání finančních zdrojů EU v rámci ČR v programovém období 2021–2027 zdroj: (Abeceda fondů EU, 2022 – vlastní zpracování 2023).....	36
Obrázek 3 – vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2023	43
Obrázek 4 – Obce Mikroregionu Střední Vsetínsko (mikroregionsv.cz, ©2023)	48
Obrázek 5 – Hustota zalidnění – zdroj: (mvr.cz, 2023; czso.cz, 2022 – vlastní zpracování 2023).....	50
Obrázek 6 – Změna počtu obyvatel 2015–2023 – zdroj: (mvr.cz 2023; czso.cz 2022 vlastní zpracování – 2023).....	51
Obrázek 7 – Index stáří, zdroj: (czso.cz, 2022, vlastní zpracování – 2023).....	52
Obrázek 8 – Index ekonomického zatížení, zdroj: (czso.cz, 2022 – vlastní zpracování 2023)	53
Obrázek 9 – výše dotací EU plynoucí ze společných projektů obcí mikroregionu v období 2014–2020 (zaokrouhлено na mil.)	66
Obrázek 10 – objem dotací EU na jednoho obyvatele ze samostatných projektů obcí mikroregionu v období 2014–2020	66
Obrázek 11 – Objem dotací EU na jednoho obyvatele ze společných projektů obcí v mikroregionu v období 2014–2020	67
Obrázek 12 – Věk respondentů (vlastní zpracování)	69
Obrázek 13 – Věková kategorie respondentů (vlastní zpracování)	70
Obrázek 14 – Ekonomická aktivita (vlastní zpracování)	70
Obrázek 15 – Vztah k obci Hošťálková (vlastní zpracování).....	71
Obrázek 16 – Nejvyšší dosažené vzdělání (vlastní zpracování).....	71
Obrázek 17 – Jak se v obci žije/líbí (vlastní zpracování)	72
Obrázek 18 – Jak vnímáte rozvoj v obci Hošťálková	72
Obrázek 19 – spokojenost v různých oblastech s činností obce (vlastní zpracování).....	73
Obrázek 20 – oblasti budoucího rozvoje obce Hošťálková (vlastní zpracování)	74
Obrázek 21 – vybrané projekty obce Hošťálková (vlastní zpracování)	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – rozdělení NUTS podle doporučeného počtu obyvatel	20
Tabulka 2 – územní statistické jednotky na území ČR zdroj: (dotaceu.cz, ©2023)	21
Tabulka 3 – přehled tematických cílů programového období 2014–2020 zdroj: (Zahradník, 2017 s. 170).....	29
Tabulka 4 – charakteristika obcí zdroj: (mvcr.cz, 2023; czso.cz 2022, – vlastní zpracování 2023)	49
Tabulka 5 – Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích mikroregionu v letech 2017–2022 zdroj: (czso.cz, 2022 – vlastní zpracování – 2023)	54
Tabulka 6 – Struktura rozpočtů vybraných obcí mikroregionu 2016–2022 (v tis. Kč) zdroj: (monitor.statnipokladna.cz – vlastní zpracování 2023).....	57
Tabulka 7 – Struktura příjmu vybraných obcí v mikroregionu 2016–2022 (v tis. Kč) zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)	58
Tabulka 8 – Struktura výdajů vybraných obcí v mikroregionu 2016–2022 (v tis. Kč) zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)	59
Tabulka 9 – Ukazatel běžné likvidity vybraných obcí mikroregionu 2016–2022 zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)	60
Tabulka 10 – ukazatel celkové likvidity vybraných obcí mikroregionu 2016–2022 zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)	61
Tabulka 11 – cizí zdroje na obyvatele ve vybraných obcích mikroregionu 2016–2022 zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)	61
Tabulka 12 – ukazatel dluhové služby ve vybraných obcích mikroregionu 2016–2022 zdroj: (monitor.statnipokladna.cz, 2023 – vlastní zpracování 2023)	62
Tabulka 13 – počet projektů obcí mikroregionu Střední Vsetínsko v programovém období 2014–2020, zdroj: (dotaceu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023).....	63
Tabulka 14 – počet společných projektů obcí mikroregionu v období 2014–2020 zdroj: (dotaceu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)	64
Tabulka 15 – výše dotací zdrojů EU obcí mikroregionu v období 2014–2020 zdroj: (dotaceu.cz ©2023 – vlastní zpracování 2023)	65

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Rozvoj obce Hošťálková

Dotazníkové šetření se zaměřuje na naši Hošťálkovou, cílem tohoto průzkumu je získat vaše názory a připomínky ohledně aktuálního stavu obce a možnosti jejího dalšího rozvoje. Vaše odpovědi pomohou lépe porozumět potřebám a očekáváním obyvatel a přispějí k vytvoření konkrétních plánů a projektů pro další rozvoj obce, zároveň tento dotazník poslouží k mé bakalářské práci, která se věnuje rozvoji obce. Dotazník by měl trvat přibližně 10 minut je dobrovolný a vaše odpovědi jsou zcela anonymní.

Předem vám děkuji za váš čas.

Jakub Gálík

V případě jakýchkoli dotazů mě můžete kontaktovat na email: j_galik@utb.cz

Uved'te prosím vaše pohlaví *

- Žena
- Muž
- Jiná...

Jaká je vaše věková kategorie? *

- do 18 let
- 19-29
- 30-49
- 50-60
- 61 a více let

Jaká je vaše současná ekonomická aktivita? *

- pracující
- student
- důchodce
- nezaměstnaný

Jaký je váš vztah k obci Hošťálková? *

- bydlím zde
- studuji zde
- pracuji zde
- bydlím zde a zároveň i pracuji
- bydlím zde a zároveň i studuji
- trávím v obci volný čas

Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? *

- základní škola
- střední škola bez maturity
- střední škola s maturitou
- vyšší odborná škola
- vysoká škola

Jak se vám v obci líbí/žije? *

- velmi dobře
- spíše dobře
- ani dobře ani špatně
- spíše špatně
- velmi špatně
- není to pro mě podstatné

Obec čerpá dotace z fondů Evropské Unie pomocí tzv. kohézní politiky, což přispívá k rozvoji obce - jak vnímáte rozvoj v obci v posledních letech? *

- velmi pozitivně
- mírně pozitivně
- neutrálně
- spíše negativně
- velmi negativně

Jak jste spokojen/a s činností obce v následujících oblastech? *

velmi spokojen spíše spokojen spíše nespokoj... velmi nespokoj... je mi to lhostej...

školství	☐	☐	☐	☐	☐
zdravotnictví	☐	☐	☐	☐	☐
sociální péče	☐	☐	☐	☐	☐
technická infra...	☐	☐	☐	☐	☐
veřejná doprava	☐	☐	☐	☐	☐
životní prostředí	☐	☐	☐	☐	☐
kultura, společ...	☐	☐	☐	☐	☐
sport, volnočas...	☐	☐	☐	☐	☐
bydlení	☐	☐	☐	☐	☐
hospodářství a ...	☐	☐	☐	☐	☐
komunikace ob...	☐	☐	☐	☐	☐
odpadové hosp...	☐	☐	☐	☐	☐

Kohézní politika bude v následujících letech podporovat tyto oblasti, které oblasti vidíte vy jako *
důležité, a naopak pro budoucí rozvoj v obci?

	velmi důležité	důležité	méně důležité	nedůležité
podpora rozvoje ze...	☐	☐	☐	☐
infrastruktura pro v...	☐	☐	☐	☐
veřejné dobíjecí st...	☐	☐	☐	☐
revitalizace kulturn...	☐	☐	☐	☐
infrastruktura a m...	☐	☐	☐	☐
zdravotní a sociáln...	☐	☐	☐	☐
sociální byty	☐	☐	☐	☐
rozšiřování infrastr...	☐	☐	☐	☐
snížení energetick...	☐	☐	☐	☐
výstavba a modern...	☐	☐	☐	☐
modernizace sběr...	☐	☐	☐	☐

Jaké využití vás napadá pro areál bývalého koupaliště? (rekonstrukce koupaliště by vyšla na 35 milionů korun)

Text dlouhé odpovědi

.....

Jaké využití vás napadá pro areál bývalého koupaliště? (rekonstrukce koupaliště by vyšla na 35 milionů korun)

Text dlouhé odpovědi

Kdybyste mohli ovlivnit revitalizaci zámeckého parku, co vás jakožto návštěvníky parku napadá, že by v parku mohlo vzniknout, popř. se mohlo opravit? (např. zámecký plot, zpevnění parkoviště za budovou zámku, rekonstrukce zámeckého podia a další)

Text dlouhé odpovědi

Jakým z následujících projektů, které by obec mohla v příštích letech realizovat přikládáte největší prioritu? (zaškrtněte max. 3 odpovědi) *

- vytvoření zdravotního střediska, které by sloučilo zdravotní zařízení v obci
- vybudování cyklostezky Troják-Ratiboř
- realizace zastavovací studie pro výstavbu rodinných domů
- rekonstrukce Obecního úřadu (bezbariérovost, menší energetická náročnost, zlepšení vybavení obecního ...
- rekonstrukce vodovodního řadu
- revitalizace zámeckého parku
- výstavba běžeckého oválu u základní školy
- výstavba pumptrackové dráhy
- využití areálu bývalého koupaliště

Napadá vás něco, co by se v obci mohlo zlepšit/vybudovat/zrekonstruovat?

Text dlouhé odpovědi
